BANKA
SLOVENIJE

Tiskovna konferenca:

Plačilna bilanca Slovenije (julij 2003)

Stanje mednarodnih naložb Slovenije (31.12.2002)

Bruto zunanji dolg Slovenije (31.12.2002, 30.06.2003) - novi statistični standard (SDDS) Mednarodnega denarnega sklada (IMF)

18. september 2003

Plačilna bilanca - Stanje mednarodnih naložb - Bruto zunanji dolg

(Balance of Payments - International Investment Position - Gross External Debt)

TRANSAKCIJE
(TOKOVI - SPREMEMBE STANJ))

NEREZIDENTI
OSTALI SVET

PLAČILNA BILANCA
REZIDENTI SLOVENIJE

I. TEKOČI RAČUN

II. KAPITALSKI IN FINANČNI RAČUN

III. NETO NAPAKE IN IZPUSTTVE

STANJE MEDNARODNIH NALOŽB
SLOVENIJE

I. TERJATVE
- lastniške
- dolžniške

II. OBVEZNOSTI
- lastniške
- dolžniške

Dolžniški finančni instrumenti
NETO ZUNANJI DOLG
SLOVENIJE

I. TERJATVE II. OBVEZNOSTI
BRUTO ZUNANJI DOLG
SLOVENIJE

POSEBNI STATISTIČNI STANDARDI
SDDS (IMF)
1. PREPREČEVANJE VALUTNIH KRIZ
2. ZAGOTAVLJANJE FINANČNE STABILNOSTI

BANKA SLOVENIJE

PLAČILNA BILANCA SLOVENIJE

julij 2003

POMEMBNEJŠE SPREMEMBE*

V prvih sedmih mesecih leta 2003 je primanjkljaj **tekočega računa** znašal 53,5 mio EUR, medtem ko je bil v enakem obdobju leta 2002 dosežen presežek v višini 202,7 mio EUR. V juliju 2003 je bil tekoči račun pozitiven in je znašal 9,7 mio EUR, medtem ko je bil v juliju 2002 dosežen presežek v višini 46,5 mio EUR.

Na presežek tekočega računa sta v tem obdobju pozitivno vplivala presežek storitev (311,2 mio EUR) in presežek tekočih transferjev (35,6 mio EUR). Negativno pa sta vplivala primanjkljaja na trgovinski bilanci (298,1 mio EUR) in na bilanci dohodkov (102,2 mio EUR).

Trgovinski del plačilne bilance je bil v prvih sedmih mesecih leta 2003 v primanjkljaju v višini 298,1 mio EUR, medtem ko je bil v enakem obdobju leta 2002 v primanjkljaju v višini 103,2 mio EUR. Glavni razlog za primanjkljaj leži v višjem povečanju uvoza blaga, kot se je povečal izvoz blaga. Izvoz se je povečal za 2,4 %, uvoz pa se je povečal za 5,3 %.

Julija 2003 je presežek **plačilne podbilance storitev** znašal 6,0 mio EUR, medtem ko je bil julija 2002 zabeležen primanjkljaj (v višini 5,3 mio EUR). Izvoz storitev se je povečal za 21,4 mio EUR, uvoz storitev pa za 10,1 mio EUR. Pri izvozu storitev sta se najbolj povečali postavki ostale poslovne storitve in potovanja, na drugi strani pa se je pri uvozu storitev najbolj povečala postavka potovanja.

V juliju 2003 je bil v **dohodkovnem delu** plačilne bilance zabeležen presežek, ki je znašal 10,8 mio EUR, medtem ko je bil julija 2002 zabeležen primanjkljaj (v višini 4,1 mio EUR).

Kapitalski in finančni račun je v obdobju od januarja do julija 2003 skoraj izravnan (1,1 mio EUR neto identificiranega pritoka kapitala). Enako obdobje lani beleži odtok v višini 216,1 mio EUR.

Med **pritoki** od januarja do julija 2003 so najvišji neto pritoki iz naslova posojil v višini 633,2 mio EUR ter gotovine in vlog bank (356,0 mio EUR).

Glavni vir **odtoka** v obdobju januar - julij 2003 (brez rezerv) predstavlja postavka gotovina prebivalcev (352,7 mio EUR) sledijo neposredne naložbe (126,3 mio EUR) in komercialni krediti (110,2 mio EUR).

Mednarodne denarne rezerve Slovenije so se julija 2003 povečale za 17,3 mio EUR, v istem mesecu leta 2002 pa so se zmanjšale za 9,6 mio EUR. V sedmih mesecih leta 2003 so se mednarodne denarne rezerve povečale za 288,3 mio EUR, medtem ko so se v enakem obdobju leta 2002 povečale za 582,8 mio EUR.

Konec julija 2003 je stanje mednarodnih denarnih rezerv znašalo 6.917,3 mio EUR, stanje deviznih rezerv poslovnih bank pa 1.140,0 mio EUR.

Plačilna bilanca Slovenije v mio EUR (jan - julij 2003)

predhodni podatki, z dne 08.09.2003	*tokovi v mio EUR*					*tokovi v mio EUR*			
	januar - julij		**julij**			**januar - julij**		**julij**	
	2002	**2003**	2002	**2003**		2002	**2003**	2002	**2003**
I. Tekoči račun	**202,7**	**-53,5**	**46,5**	**9,7**	**II. Kapitalski in finančni račun**	**-216,1**	**1,1**	**-67,4**	**13,8**
1. Blago	**-103,2**	**-298,1**	**32,5**	**-14,9**	**A. Kapitalski račun**	**2,4**	**4,6**	**0,1**	**0,2**
1.1. Izvoz blaga	**6.505,3**	**6.658,6**	**1.000,4**	**1.017,0**	1. Kapitalski transferi	1,1	3,9	0,1	0,3
Izvoz f.o.b.	6.440,7	6.589,1	984,1	1.001,8	2. Patenti in licence	1,3	0,7	0,0	0,0
Prilagoditev zaobjema	64,6	69,5	16,4	15,3	**B. Finančni račun**	**-218,5**	**-3,5**	**-67,5**	**13,6**
1.2. Uvoz blaga	**-6.608,4**	**-6.956,7**	**-967,9**	**-1.031,9**	**1. Neposredne naložbe**	**647,8**	**-126,3**	**16,9**	**-81,2**
Uvoz c.i.f.	-6.751,5	-7.126,2	-987,7	-1.051,9	Domače v tujini	-69,8	-140,0	-12,1	-22,6
Prilagoditev c.i.f./f.o.b.	255,3	269,5	37,3	39,8	Tuje v Sloveniji	717,6	13,7	29,0	-58,6
Prilagoditev zaobjema	-112,3	-100,0	-17,6	-19,8	**2. Naložbe v vrednostne papirje**	**4,1**	**-32,3**	**24,1**	**-36,5**
2. Storitve	**327,9**	**311,2**	**-5,3**	**6,0**	Domače v tujini	3,0	-87,8	11,9	-19,2
Izvoz storitev	1.350,0	1.384,3	230,8	252,2	Tuje v Sloveniji	1,1	55,5	12,2	-17,3
Uvoz storitev	-1.022,1	-1.073,1	-236,0	-246,2	**3. Ostale naložbe**	**-287,4**	**443,4**	**-118,1**	**148,6**
2.1. Transport	149,0	152,1	24,3	25,3	3.1. Komercialni krediti	-377,2	-110,2	-105,5	-57,2
2.2. Potovanja	282,6	285,4	3,8	-1,8	3.2. Posojila	-15,3	633,2	88,4	151,0
2.3. Konstrukcijske storitv	6,4	-8,3	1,9	-5,9	3.3. Gotovina in vloge	178,9	-8,3	-91,2	52,8
2.4. Ostale poslovne storitv	-16,6	-16,0	-14,9	4,7	3.4. Ostalo	-73,8	-71,2	-9,7	2,0
2.5. Ostalo	-93,5	-102,0	-20,4	-16,4					
3. Dohodki	**-96,8**	**-102,2**	**-4,1**	**10,8**	**4. Mednarodne denarne rezerve**	**-582,8**	**-288,3**	**9,6**	**-17,3**
Prejemki	302,2	326,7	40,5	54,3	Zlato, SDR in rezervna imetja pri MDS	-48,4	-17,3	-17,4	-19,5
Izdatki	-399,0	-428,9	-44,6	-43,4	Devize	-534,4	-271,0	27,0	2,1
4. Tekoči transferi	**74,8**	**35,6**	**23,4**	**7,8**	Gotovina in vloge	-272,8	807,7	38,2	4,2
V Slovenijo	276,6	251,7	48,3	38,1	Vrednostni papirji	-261,6	-1.078,7	-11,3	-2,0
V tujino	-201,7	-216,1	-24,9	-30,3					
					III. Neto napake in izpustitve	**13,3**	**52,4**	**20,9**	**-23,5**

Tekoči račun plačilne bilance v mio EUR

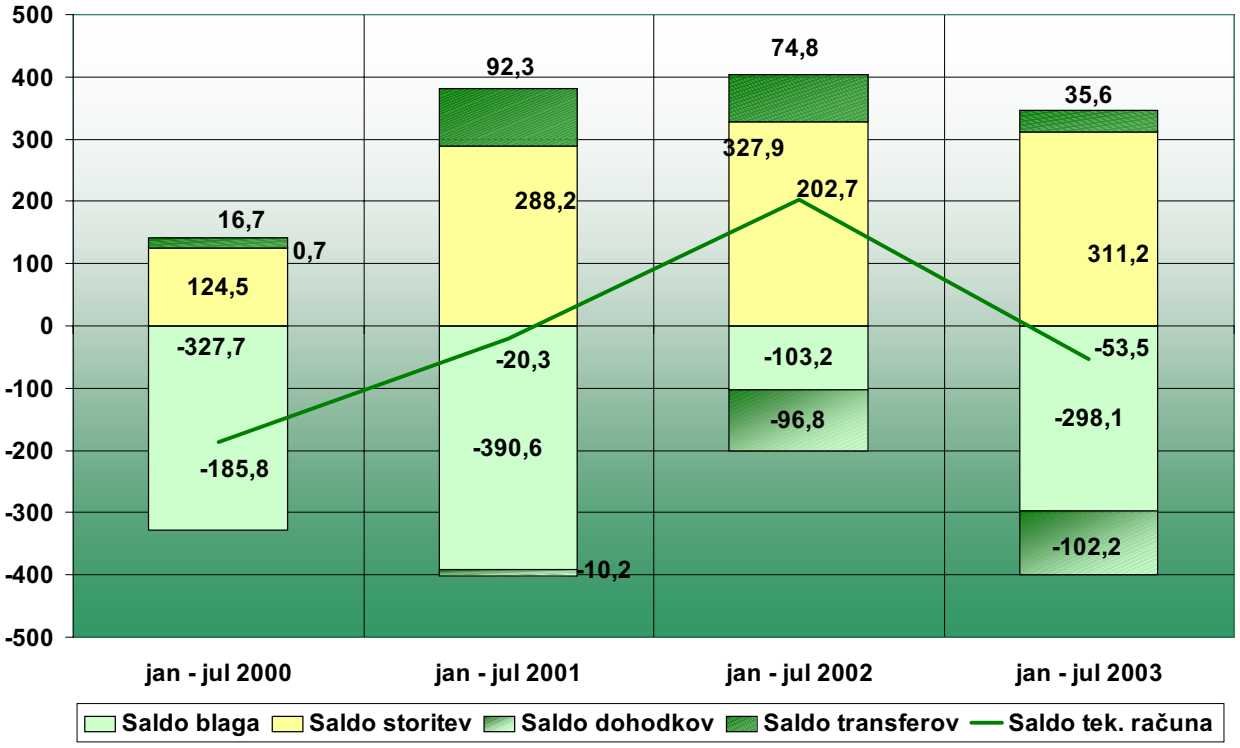

Mesec: julij 2003/2002
Saldo **tekočega računa** je bil v juliju 2003 pozitiven in je znašal 9,7 mio EUR, medtem ko je bil v juliju 2002 dosežen presežek v višini 46,5 mio EUR.

Julija 2003 je bil zabeležen primanjkljaj **trgovinske bilance** v višini 14,9 mio EUR, julija 2002 pa presežek v višini 32,5 mio EUR. Primanjkljaj je posledica visoke rasti uvoza blaga (za 6,6 %) in nižje rasti izvoza blaga (za 1,7 %). Presežek **storitev** je v juliju 2003 znašal 6,0 mio EUR in se je v primerjavi z julijem 2002 povečal za 11,3 mio EUR. Saldo **dohodkovnega dela** plačilne bilance je bil v juliju 2003 v presežku in je znašal 10,8 mio EUR, medtem ko je bil v juliju 2002 zabeležen primanjkljaj v višini 4,1 mio EUR. V juliju 2003 so bili tekoči transferi pozitivni v višini 7,8 mio EUR, medtem ko so bili v juliju 2002 višji za 15,6 mio EUR.

Obdobje: januar - julij 2003/2002
Saldo tekočega računa je bil v obdobju od januarja do julija 2003 negativen in je znašal 53,5 mio EUR. V enakem obdobju leta 2002 pa je bil dosežen presežek v višini 202,7 mio EUR. V juliju 2003 je bil tekoči račun pozitiven in je znašal 9,7 mio EUR, v juliju 2002 pa je bil dosežen presežek v višini 46,5 mio EUR.

Primanjkljaj **trgovinske bilance** je bil v prvih sedmih mesecih leta 2003 za 195,0 mio EUR višji, kot je bil zabeležen v enakem obdobju leta 2002. Višji primanjkljaj je posledica višjega uvoza blaga kot pa se je povečal izvoz blaga v tem obdobju. Presežek **storitev** se je v tem obdobju znižal za 16,7 mio EUR. Primanjkljaj **dohodkovnega dela** je bil v proučevanem obdobju višji za 5,4 mio EUR, presežek **transferjev** pa je bil nižji za 39,3 mio EUR.

Menjava blaga v mio EUR

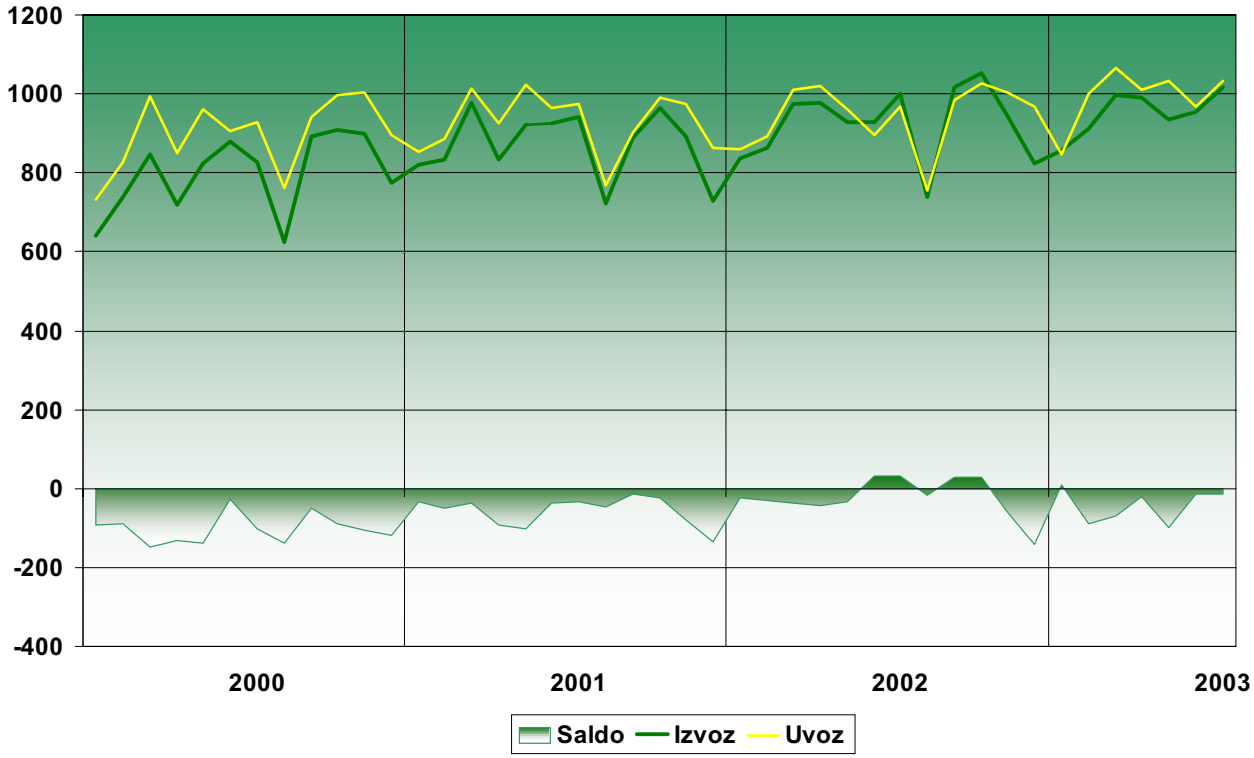

Primanjkljaj v **trgovinski bilanci** je v obdobju od januarja do julija leta 2003 znašal 298,1 mio EUR, v enakem obdobju leta 2002 pa 103,2 mio EUR. V juliju leta 2003 je bil zabeležen primanjkljaj v višini 14,9 mio EUR, v juliju leta 2002 pa presežek v višini 32,5 mio EUR.

Izvoz blaga je bil v prvih sedmih mesecih leta 2003 v primerjavi z enakim obdobjem leta 2002 višji za 153,4 mio EUR, medtem ko je bil uvoz blaga višji za 348,3 mio EUR. Izvoz blaga je bil v juliju leta 2003 v primerjavi z julijem leta 2002 višji za 2,4 %, medtem ko je bil uvoz blaga višji za 5,3 %.

V obdobju od januarja do juliju leta 2003 je bila **pokritost uvoza z izvozom** 95,7 %, medtem ko je bila pokritost v enakem obdobju leta 2002 enaka 98,4 %.
V juliju leta 2003 je bila pokritost uvoza z izvozom 98,6%, julija leta 2002 pa 103,4%.

Vir podatkov: SURS, Carinska uprava RS, BS

Saldo trgovinske menjave z državami največjimi trgovinskimi partnericami v mio EUR

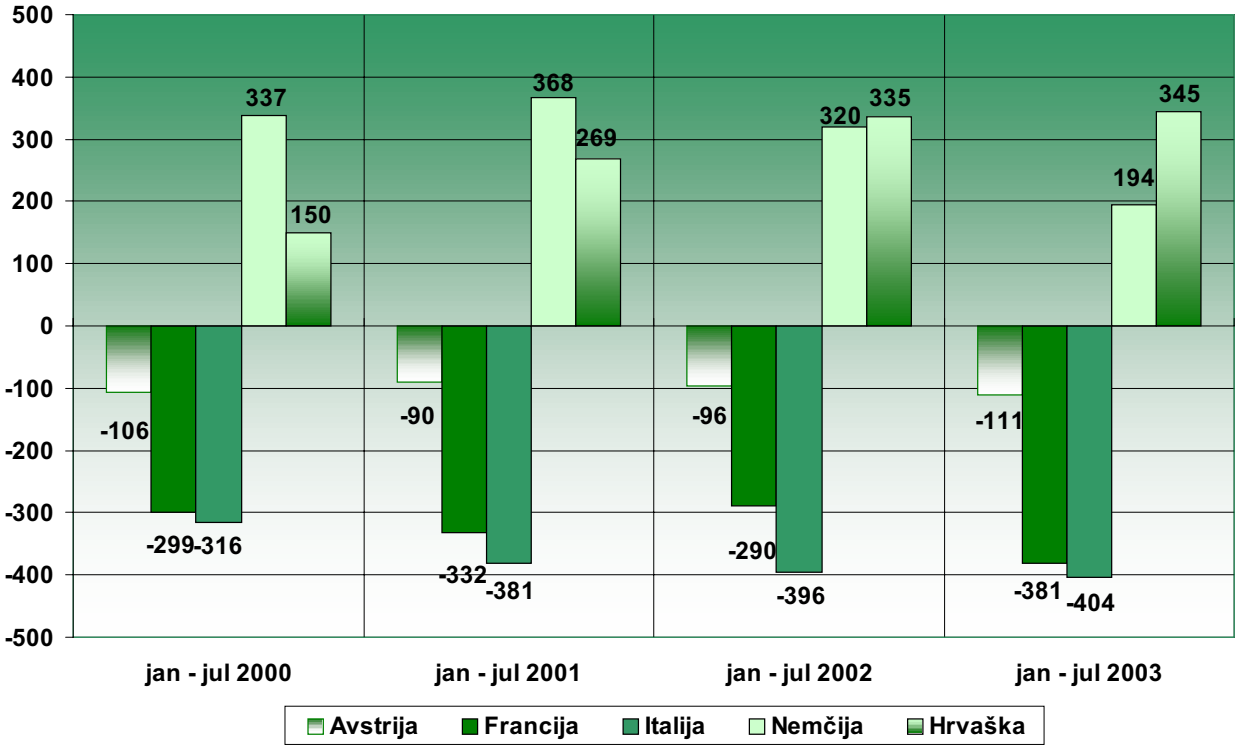

V obdobju od januarja do julija 2003 je imela Slovenija v trgovinski bilanci primanjkljaj z državami EU, CEFTE in EFTE. Primanjkljaj z državami EU, v primerjavi z enakim obdobjem leta 2002, se je povečal za 81,8 mio EUR, z državami CEFTE zmanjšal za 0,8 mio EUR, z državami EFTE pa povečal za 19,1 mio EUR. Na drugi strani je imela Slovenija v proučevanem obdobju presežek z državami nekdanje Jugoslavije in nekdanje SZ. Presežek z državami nekdanje Jugoslavije se je v proučevanem obdobju zmanjšal za 15,8 mio EUR, medtem ko se je z državami nekdanje SZ zmanjšal za 17,3 mio EUR.

Med najpomembnejšimi trgovinskimi partnerji je v letu 2003 Slovenija s Hrvaško in Nemčijo ohranila presežek, medtem ko je bil v menjavi z Avstrijo, Italijo in Francijo dosežen primanjkljaj.
V prvih sedmih mesecih leta 2003 v primerjavi z enakim obdobjem leta 2002 se je presežek v menjavi z Nemčijo zmanjšal za 126,2 mio EUR, s Hrvaško pa povečal za 9,5 mio EUR. Po drugi strani pa se je primanjkljaj v menjavi z Avstrijo povečal za 15,4 mio EUR, v menjavi s Francijo za 91,0 mio EUR, v menjavi z Italijo pa za 8,0 mio EUR.

Izvoz blaga po skupinah proizvodov v mio EUR

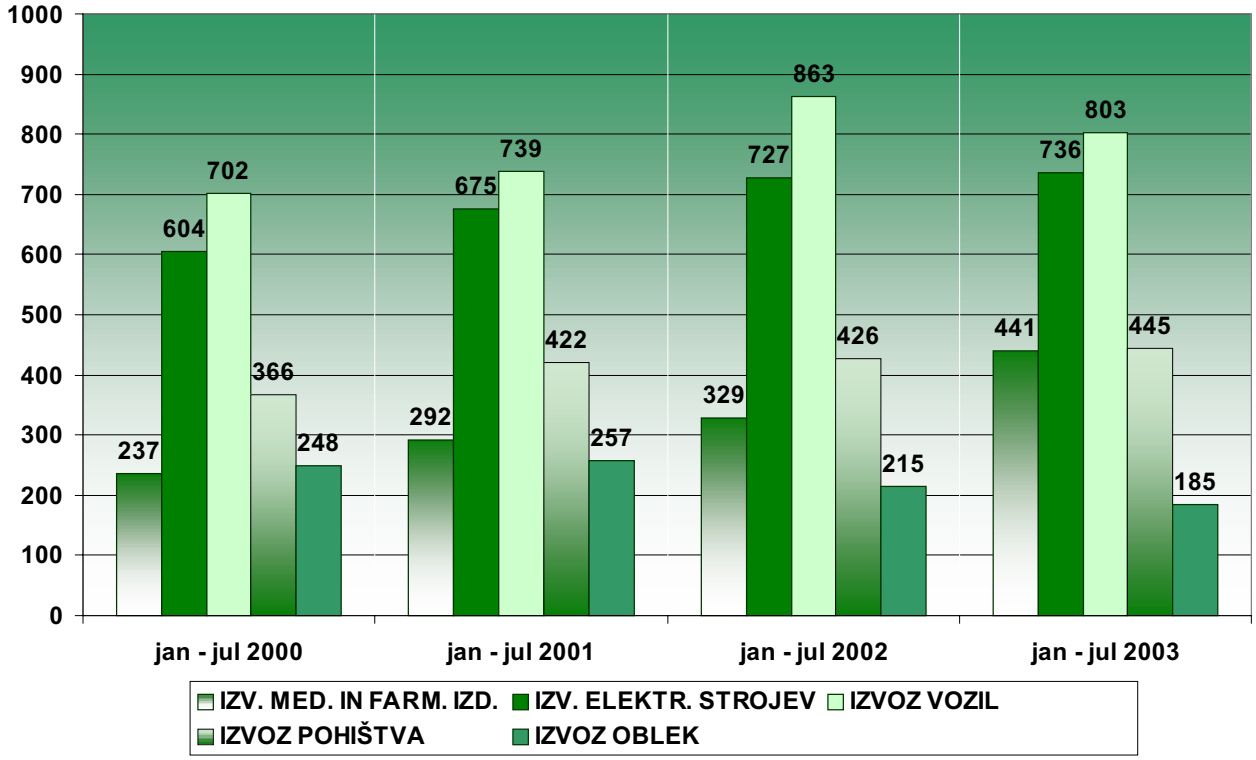

V obdobju od januarja do julija 2003 v primerjavi z enakim obdobjem leta 2002, se je povečal izvoz: pohištva (za 4,4 %), medicinskih in farmacevtskih izdelkov (za 33,8 %) in električnih strojev (za 1,3 %), zmanjšala sta se izvoz oblek (za 13,9 %) in vozil (za 7,0 %).
V obdobju od januarja do julija 2003 v primerjavi z enakim obdobjem leta 2002, se je povečal uvoz: industrijskih strojev (za 16,3 %), uvoz nafte (za 15,6 %) in uvoz vozil (za 4,6 %), medtem ko se je uvoz ostalih skupin proizvodov zmanjšal: uvoz električnih strojev za 1,1 % in uvoz oblek za 5,3 %.

STRUKTURA IZVOZA IN UVOZA BLAGA PO NAMENU (v mio EUR)	januar - julij		julij		indeks	
	2002	2003	2002	2003	kumulat.	mesec
IZVOZ BLAGA, od tega za	6.440,5	6.589,1	984,3	1.001,8	102,3	101,8
- REPRODUKCIJO	3.081,5	3.224,4	464,7	484,1	104,6	104,2
- INVESTICIJE	900,3	929,2	151,9	154,8	103,2	101,9
- ŠIROKO PORABO	2.458,7	2.435,5	367,7	362,8	99,1	98,7
UVOZ BLAGA, od tega za	6.748,0	7.126,2	987,3	1.051,9	105,6	106,5
- REPRODUKCIJO	4.007,4	4.180,3	582,7	609,6	104,3	104,6
- INVESTICIJE	1.167,7	1.323,1	182,0	207,5	113,3	114,0
- ŠIROKO PORABO	1.572,9	1.622,9	222,7	234,8	103,2	105,5

Menjava storitev v mio EUR

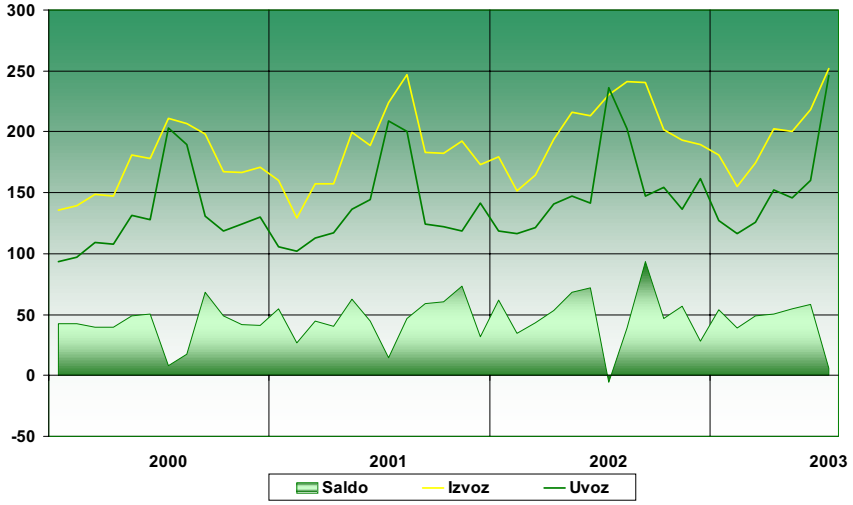

Presežek **storitvene podbilance** je julija 2003 znašal 6,0 mio EUR, medtem ko je bil julija 2002 zabeležen primanjkljaj v višini 5,3 mio EUR. Presežek je posledica večjega povečanja izvoza (za 21,4 mio EUR) od uvoza (za 10,1 mio EUR) storitev. Na izvozni strani sta se najbolj pov čali postavki ostale poslovne storitve (za 17,2 mio EUR) in potovanja (za 6,1 mio EUR). Na uvozni strani se je najbolj povečala postavka potovanja (za 11,7 mio EUR).

V prvih sedmih mesecih leta 2003 je presežek menjave storitev dosegel 311,2 mio EUR, kar je za 16,7 mio EUR manj kot v enakem obdobju leta 2002.

Izvoz storitev je julija 2003 znašal 252,2 mio EUR, julija 2002 pa 230,8 mio EUR.
V prvih sedmih mesecih leta 2003 je izvoz storitev znašal 1384,3 mio EUR in je bil za 34,3 mio EUR višji od izvoza zabeleženega v enakem obdobju preteklega leta.

Uvoz storitev je julija 2003 znašal 246,2 mio EUR v primerjavi z 236,0 mio EUR julija 2002
V prvih sedmih mesecih leta 2003 je uvoz storitev znašal 1073,1 mio EUR in je bil za 51,0 mio EUR višji od uvoza zabeleženega v enakem obdobju preteklega leta.

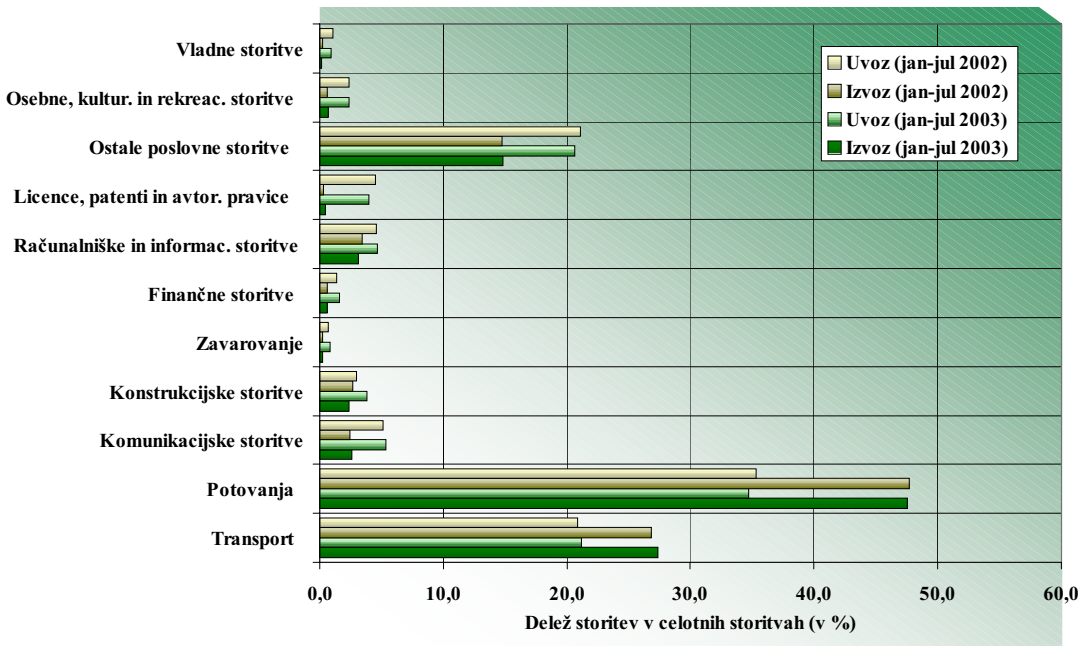

Menjava potovalnih storitev v mio EUR

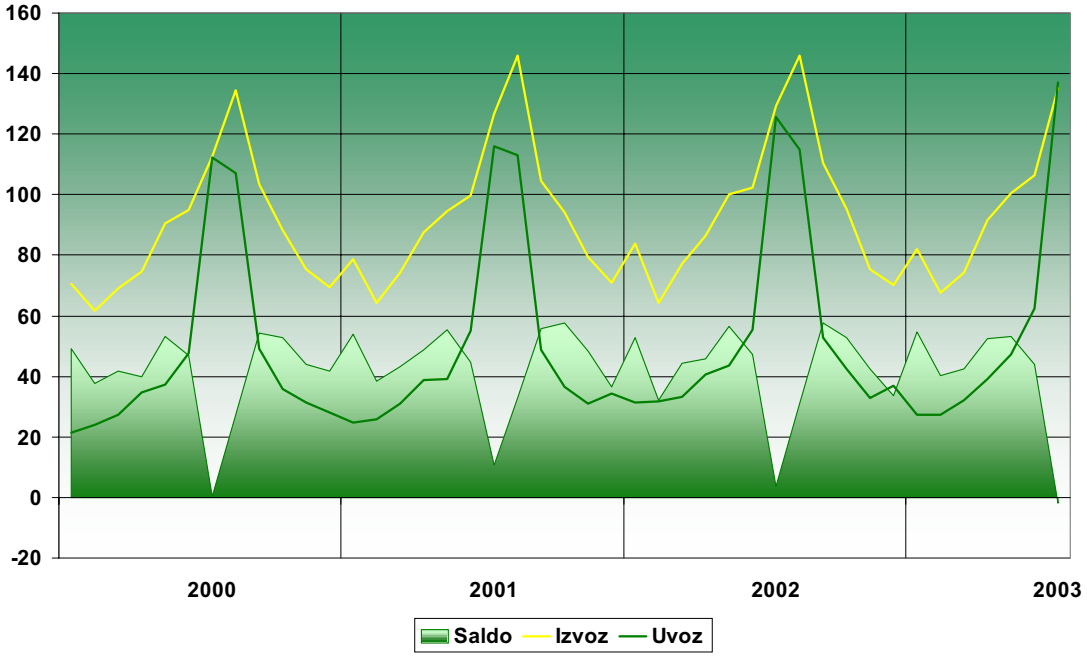

Izvoz storitev **potovanj** je znašal julija 2003 135,4 mio EUR (leta 2002 pa 129,3 mio EUR), medtem ko je uvoz potovanj dosegel 137,2 mio EUR (leta 2002 pa 125,5 mio EUR).

V prvih sedmih mesecih leta 2003 je znašal izvoz potovalnih storitev 657,7 mio EUR, kar je za 13,9 mio EUR več kot v enakem obdobju leta 2002. Na drugi strani je uvoz potovalnih storitev v proučevanem obdobju leta 2003 znašal 372,3 mio EUR, kar je za 11,1 mio EUR več kot v enakem obdobju preteklega leta.

Pri **izvozu potovanj** je v prvih sedmih mesecih leta 2003 prodaja blaga v PCP (prostocarinskih prodajalnah) znašala 4,8% celotnega izvoza potovanj, medtem ko je bil njen delež v enakem obdobju leta 2002 višji, in sicer je znašal 5,1%. Prav tako je bil v letu 2002 višji delež izvoza na podlagi izobraževanja in zdravljenja (leta 2002 je znašal 2,7%, leta 2003 pa 1,9%). Na drugi strani sta se v proučevanem obdobju deleža izvoza potovanj na podlagi igralnic (iz 14,6% na 15,2%) in na podlagi turističnih podjetij (iz 12,6% na 13,0%) povečala.

	ZDRAVLJENJE (prejeta plačila v tuji valuti)	**IZOBRAŽEVANJE** (prejeta plačila v tuji valuti)	**OSTALO**						**IZVOZ SKUPAJ**
			Turistična podjetja (prejeta plačila v tuji valuti)	**Prodaja blaga v PCP** (prejeta plačila v tuji valuti)	**Igralnice** (prejeta plačila v tuji valuti)	**Drugo** (prejeta plačila v tuji valuti)	**Ostala plačila s karticami**	**Ocena plačil s tolarsko gotovino**	
1994	2.860	0	28.143	144.590	0	99.420	193	491.580	766.786
1995	4.367	954	66.566	151.867	102.230	109.209	4.392	397.205	836.789
1996	7.761	1.282	78.958	167.404	120.669	184.198	4.522	424.348	989.142
1997	5.325	1.720	85.770	145.444	140.878	198.151	7.923	462.679	1.047.891
1998	7.042	1.781	91.662	114.121	150.740	169.751	15.752	419.922	970.770
1999	4.793	2.715	89.909	90.354	150.352	133.385	35.042	393.576	900.127
2000	11.264	4.467	119.427	87.196	142.876	146.699	68.788	464.126	1.044.842
2001	6.743	13.399	140.484	71.134	151.016	146.252	103.681	488.114	1.120.822
2002	12.511	12.807	161.187	60.131	158.644	121.006	113.037	501.461	1.140.785
januar 2003	1.050	967	9.310	3.729	18.170	10.082	8.802	29.779	81.889
februar 2003	534	1.124	7.843	3.183	14.456	8.083	7.847	24.414	67.484
marec 2003	931	777	9.041	2.763	11.815	10.399	8.556	30.036	74.318
april 2003	790	763	13.013	4.032	13.553	11.899	9.927	37.605	91.580
maj 2003	1.122	858	13.857	6.303	15.365	11.377	9.626	42.046	100.553
junij 200	1.267	479	14.737	5.498	12.021	13.162	10.657	48.607	106.427
julij 2003	1.565	565	17.535	5.839	14.731	15.579	14.450	65.140	135.403
1-7 2003	7.259	5.532	85.335	31.346	100.110	80.581	69.865	277.625	657.653
1-7 2002	9.757	7.500	81.118	32.983	93.862	69.496	64.710	284.325	643.751

ZDRAVLJENJE: zdravstvene storitve turistom, zdravilišča, stroški zdravniške oskrbe
IZOBRAŽEVANJE: stroški šolanja, vključno štipendije in šolnine, stroški specializacije.
OSTALO: delitev na pomembnejše sestavine glede na razpoložljive vire podatkov

Turistična podjetja: storitve turističnih agencij, hotelov in drugih nastanitvenih objektov - prejeta plačila v tuji valuti.
Prodaja blaga v PCP: prodajna vrednost blaga prodanega nerezidentom za tujo valuto (vir: ankete PCP).
Igralnice: neto odkup tuje gotovine in čekov od iger na srečo.
Drugo: prodaja drugega blaga in drugih storitev turistom za tujo valuto.
Ostala plačila s karticami: plačila s karticami (ki se štejejo v turizem) razen za zdravljenje, izobraževanje, v turističnih podjetjih, PCP-jih in igralnicah
Ocena plačil s tolarsko gotovino:
prodaja tolarjev nerezidentom (ocenjena na podlagi števila cestnih mejnih prehodov tujih potnikov in števila nočitev tujih turistov),
neto izplačila tolarjev z deviznih računov nerezidentov in
neto nakup domače valute v tujini.

Izvoz potovalnih storitev

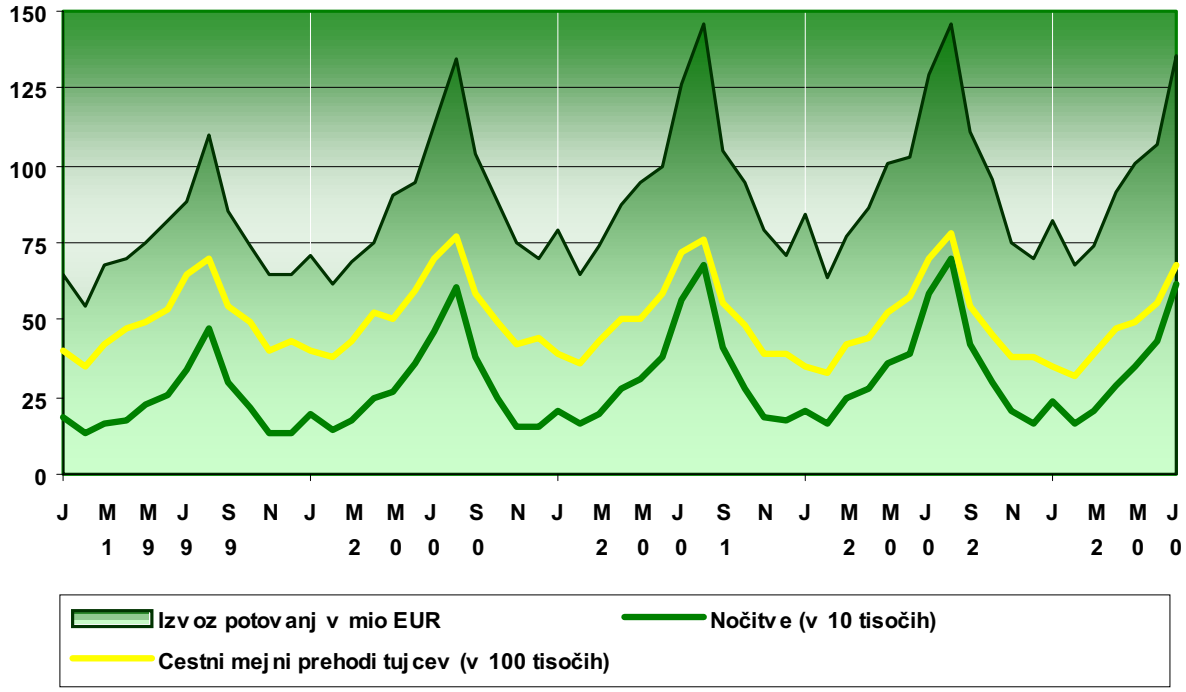

Nastanitvena statistika tujih turistov v Sloveniji kaže, da je v prvih sedmih mesecih leta 2003 Slovenijo obiskalo 743.666 tujih turistov, kar je za 3% več kot v enakem obdobju leta 2002. Tuji turisti so imeli v letu 2003 za 5% več nočitev kot v letu 2002.

Turisti (potniki) po državah stalnega bivališča

	2003		2002		Sprememba (2003/2002 v %)	
	jan - jul	julij	jan - jul	julij	jan - jul	julij
Avstrija	113.438	15.571	107.654	14.521	5,4	7,2
BIH	16.903	3.056	16.169	2.744	4,5	11,4
Češka	16.811	6.909	17.288	7.815	-2,8	-11,6
Francija	17.941	5.726	14.710	4.256	22,0	34,5
Hrvaška	58.362	6.410	56.947	7.159	2,5	-10,5
Italija	143.245	22.928	138.927	22.351	3,1	2,6
Srbija in Črna gora	11.924	2.141	10.525	1.809	13,3	18,4
Madžarska	22.288	4.427	19.815	4.359	12,5	1,6
Nemčija	119.147	26.376	131.965	32.534	-9,7	-18,9
Nizozemska	30.857	18.241	25.117	14.371	22,9	26,9
Poljska	11.319	4.481	13.521	6.236	-16,3	-28,1
Ruska federacija	8.891	2.440	8.894	2.698	0,0	-9,6
Švica	12.920	3.834	12.325	3.625	4,8	5,8
Velika Britanija	26.848	8.275	24.170	7.209	11,1	14,8
ZDA	17.056	3.348	17.402	4.186	-2,0	-20,0
Ostale države	115.716	44.082	108.184	39.241	7,0	12,3
Skupaj	743.666	178.245	723.613	175.114	2,8	1,8

Vir: SURS

Menjava transportnih storitev v mio EUR

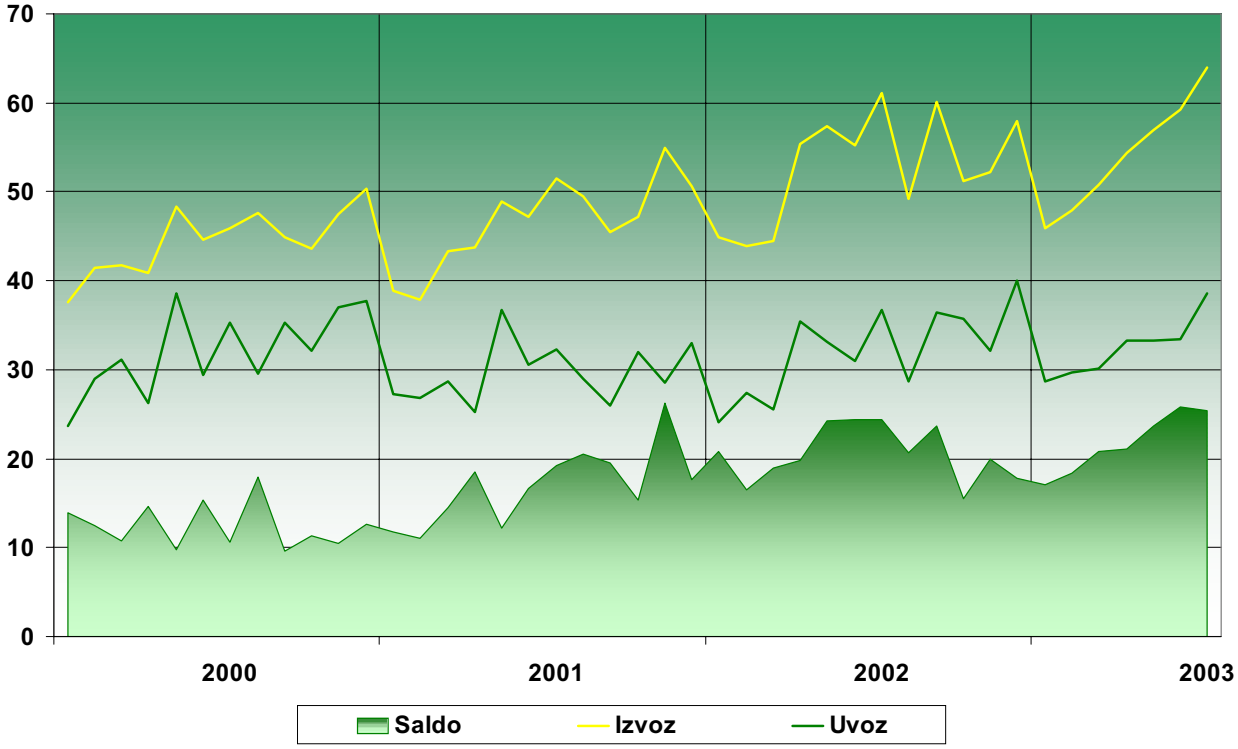

Julija 2003 v primerjavi z julijem 2002 sta bil **izvoz transportnih storitev** (za 4,6%) in **uvoz transportnih storitev** (za 5,2%) višja. Pri izvozu (za 3,2 mio EUR) in pri uvozu (za 2,3 mio EUR) se je najbolj povečal železniški transport.

V prvih sedmih mesecih leta 2003 je znašal presežek transportnih storitev 152,1 mio EUR in je bil rahlo višji (za 3,1 mio EUR) od presežka doseženega v enakem obdobju leta 2002.

Izvoz transportnih storitev je znašal v prvih sedmih mesecih leta 2003 379,2 mio EUR. Povečanje glede na primerljivo obdobje leta 2002 znaša 16,9 mio EUR in je predvsem posledica povečanja železniškega transporta.

Uvoz transportnih storitev je v prvih sedmih mesecih leta 2003 znašal 227,1 mio EUR kar je za 13,8 mio EUR več kot v enakem obdobju leta 2002. Povečale so se vse postavke uvoza transporta, najbolj pa železniški transport.

v mio EUR	2003		2002		Razlika (2003-2002	
	julij	jan-jul	julij	jan-jul	julij	jan-jul
SALDO	**25,3**	**152,1**	**24,3**	**149,0**	**1,0**	**3,1**
IZVOZ						
Transport	**63,9**	**379,2**	**61,1**	**362,3**	**2,9**	**16,9**
Pomorski transport	5,8	40,1	5,5	42,3	0,3	-2,2
Zračni transport	8,1	42,7	8,5	43,8	-0,4	-1,1
Cestni transport	25,0	150,0	25,4	145,6	-0,4	4,5
Železniški transport	14,9	81,4	11,7	67,7	3,2	13,7
Ostali transpor	10,1	65,0	10,1	63,0	0,1	2,0
UVOZ						
Transport	**-38,6**	**-227,1**	**-36,7**	**-213,3**	**1,9**	**13,8**
Pomorski transport	-3,9	-26,8	-3,5	-26,5	0,4	0,4
Zračni transport	-5,8	-30,4	-4,3	-26,5	1,4	3,9
Cestni transport	-6,3	-37,5	-7,6	-37,4	-1,2	0,2
Železniški transport	-10,9	-58,1	-8,6	-51,0	2,3	7,1
Ostali transpor	-11,6	-74,2	-12,7	-72,0	-1,0	2,2

Opomba: *Razlika: - (minus)=zmanjšanje; + (plus)=povečanj*

Dohodki v mio EUR

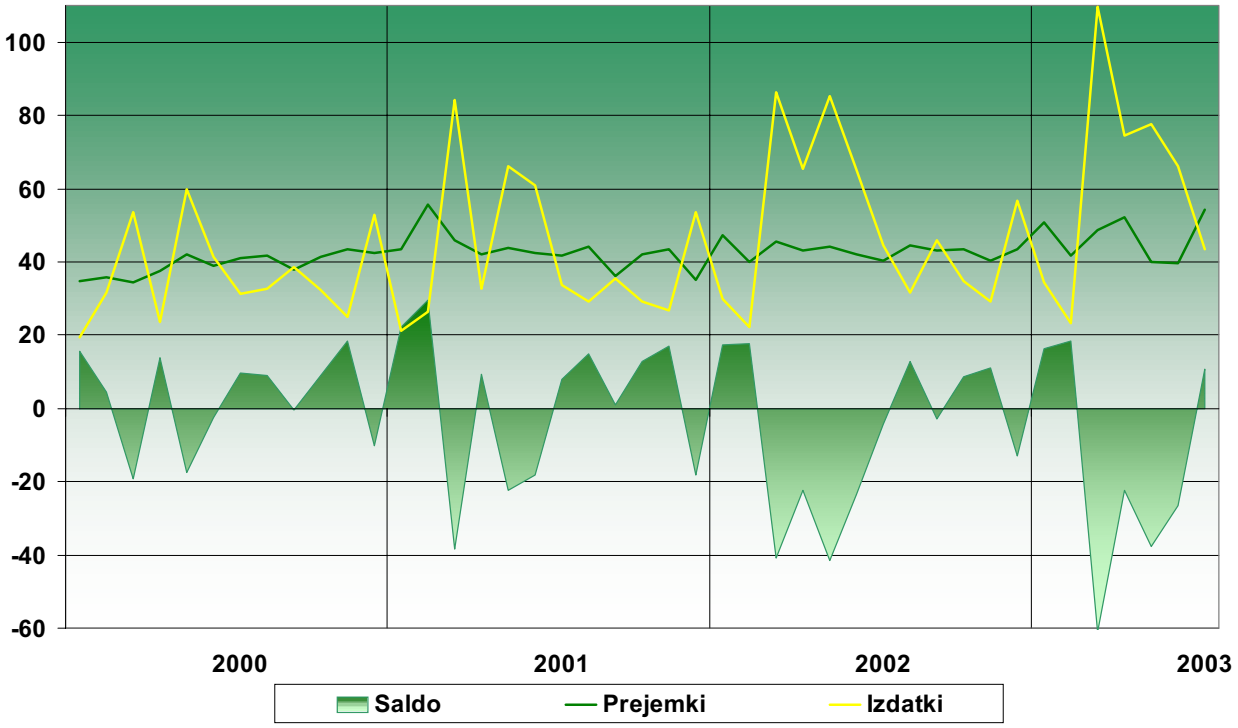

Julija 2003 je bil zabeležen presežek **dohodkov od dela in kapitala** v višini 10,8 mio EUR, medtem ko je bil julija 2002 zabeležen majhen (4,1 mio EUR) primanjkljaj. Pri tem so se povečali prejemki za 13,8 mio EUR in zmanjšali izdatki za 1,1 mio EUR.

Julija 2003 so se v primerjavi z julijem 2002 **prejemki** od dela (za 0,6 mio EUR) in prejemki od kapitala (za 13,2 mio EUR) povečali (med njimi najbolj prejemki od naložb v dolžniške vrednostne papirje). Pri **izdatkih** so se izdatki od dela (za 0,4 mio EUR) povečali in izdatki od kapitala (za 1,5 mio EUR) zmanjšali.

V prvih sedmih mesecih leta 2003 je bil zabeležen primanjkljaj dohodkov od dela in kapitala v višini 102,2 mio EUR. V primerjavi z enakim obdobjem leta 2002 se je primanjkljaj povečal (za 5,4 mio EUR). Pri tem so e prejemki povečali za 24,5 mio EUR, izdatki pa za 29,9 mio EUR.

v mio EUR	2003		2002		Razlika (2003-2002)	
	Jul	Jan-Jul	Jul	Jan-Jul	Jul	Jan-Jul
SALDO	**10,8**	**-102,2**	**-4,1**	**-96,8**	**14,9**	**-5,4**
1 Prejemki	**54,3**	**326,7**	**40,5**	**302,2**	**13,8**	**24,5**
1.1 Od dela	**17,1**	**120,2**	**16,5**	**116,5**	**0,6**	**3,7**
1.2 Od kapitala	**37,2**	**206,5**	**23,9**	**185,7**	**13,2**	**20,8**
1.2.1 Od nep. naložb	**5,2**	**9,1**	**1,5**	**5,3**	**3,7**	**3,9**
1.2.2 Od vred. papirjev	**24,2**	**130,5**	**10,7**	**103,4**	**13,6**	**27,1**
1.2.2.2 Od naložb v dolžniške vrednostne pap	24,2	130,5	10,7	103,4	13,6	27,1
1.2.3 Od ostalih naložb	**7,7**	**66,9**	**11,7**	**77,0**	**-4,0**	**-10,1**
1.2.3.1 Banka Slovenije	3,4	35,7	6,5	43,2	-3,1	-7,6
1.2.3.2 Uradni sektor	0,0	0,0	0,1	0,7	-0,1	-0,6
1.2.3.3 Banke	3,0	23,4	3,9	27,9	-0,9	-4,5
1.2.3.4 Ostali sektorji	1,2	7,8	1,2	5,2	0,0	2,6
2 Izdatki	**-43,4**	**-428,9**	**-44,6**	**-399,0**	**-1,1**	**29,9**
2.1 Od dela	**-3,3**	**-23,4**	**-2,8**	**-19,9**	**0,4**	**3,5**
2.2 Od kapitala	**-40,2**	**-405,5**	**-41,7**	**-379,1**	**-1,5**	**26,4**
2.2.1 Od nep. naložb	**-17,6**	**-79,3**	**-12,6**	**-83,8**	**5,0**	**-4,4**
2.2.2 Od vred. papirjev	**-2,3**	**-170,5**	**-2,0**	**-137,6**	**0,2**	**33,0**
2.2.2.2 Od naložb v dolžniške vrednostne pap	-2,3	-170,5	-2,0	-137,6	0,2	33,0
2.2.3 Od ostalih naložb	**-20,3**	**-155,7**	**-27,0**	**-157,8**	**-6,7**	**-2,1**
2.2.3.1 Banka Slovenije	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.2.3.2 Uradni sektor	-1,2	-13,8	-2,7	-22,4	-1,4	-8,6
2.2.3.3 Banke	-6,0	-48,9	-5,4	-39,3	0,7	9,6
2.2.3.4 Ostali sektorji	-13,0	-92,9	-19,0	-96,1	-6,0	-3,1

Opomba: *Razlika: - (minus)=zmanjšanje; + (plus)=povečanje*

Tekoči transferi v mio EUR

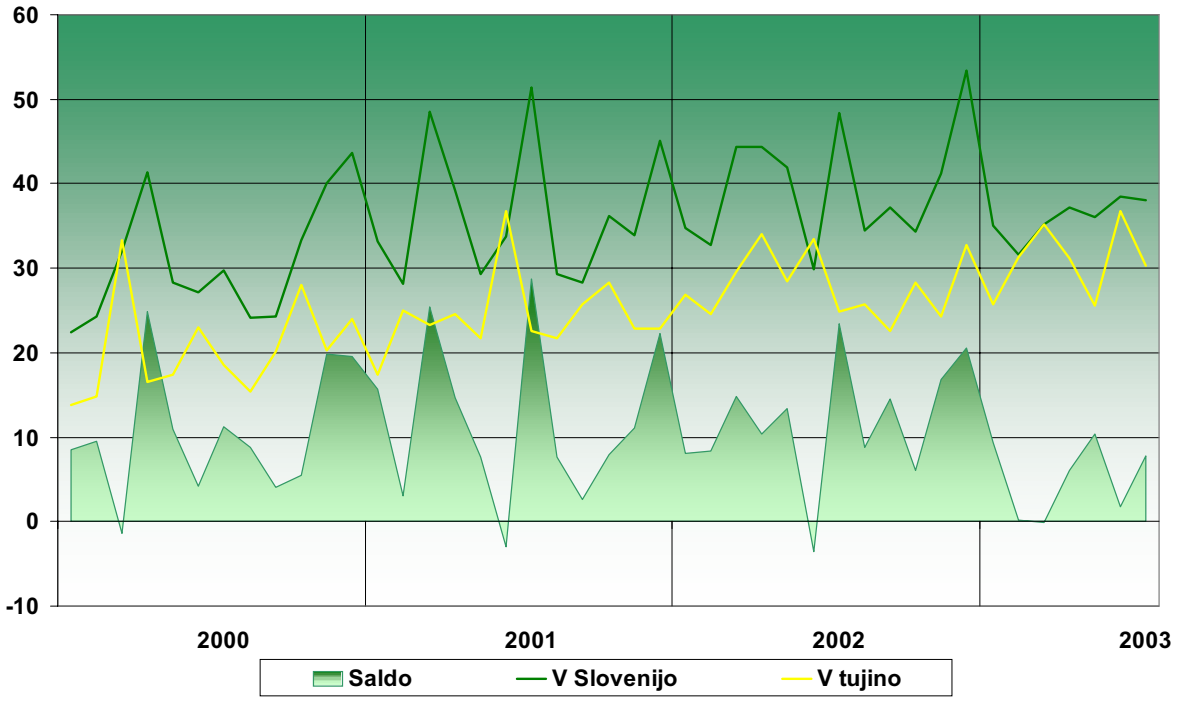

Presežek **tekočih transferjev** je julija 2003 znašal 7,8 mio EUR, medtem ko je bil julija 200 presežek višji za 15,6 mio EUR. Pri tem so se zmanjšali tekoči transferi v Slovenijo (za 10,2 mio EUR) in povečali tekoči transferi v tujino (za 5,4 mio EUR). Pri tekočih transferih v Slovenijo so se transferi državnega sektorja zmanjšali za 4,5 mio EUR (med njimi najbolj pomoči in darila – za 3, mio EUR), transferi ostalih sektorjev pa za 5,7 mio EUR (pri tem najbolj zapuščine, preživnine in druga darila – za 3,7 mio EUR). Pri tek čih transferjih v tujino so se transferi državnega sektorj zmanjšali za 1,6 mio EUR, transferi ostalih sektorjev pa povečali za 7,0 mio EUR (med njimi najbol transferi povezani z zavarovanjem – za 3,6 mio EUR in sodni depoziti, kazni in takse – za 1,1 mio EUR).

V prvih sedmih mesecih leta 2003 je presežek tekočih transferjev znašal 35,6 mio EUR, v enake obdobju leta 2002 pa 74,8 mio EUR. Prejemki so se zmanjšali za 24,9 mio EUR, izdatki pa so se pov čali za 14,4 mio EUR.

	2003		2002		Razlika (2003-2002)	
	Jul	Jan-Jul	Jul	Jan-Jul	Jul	Jan-Jul
1. Tekoči transferi	**7,8**	**35,6**	**23,4**	**74,8**	**-15,6**	**-39,3**
1.1 V Slovenijo	**38,1**	**251,7**	**48,3**	**276,6**	**-10,2**	**-24,9**
1.1.1 Državni sektor	5,5	25,3	10,0	34,7	-4,5	-9,5
1.1.2 Ostali sektorji	32,5	226,4	38,3	241,8	-5,7	-15,4
1.1.2.1 Nakazila zdomcev	*1,0*	*7,2*	*1,8*	*11,4*	*-0,8*	*-4,3*
1.1.2.2 Zavarovanja	*1,7*	*7,0*	*1,6*	*9,4*	*0,2*	*-2,4*
1.1.2.3 Ostali transferi	*29,8*	*212,2*	*34,8*	*220,9*	*-5,1*	*-8,8*
1.2 V tujino	**-30,3**	**-216,1**	**-24,9**	**-201,7**	**5,4**	**14,4**
1.2.1 Državni sektor	-8,6	-85,9	-10,2	-90,3	-1,6	-4,4
1.2.2 Ostali sektorji	-21,7	-130,2	-14,7	-111,5	7,0	18,7
1.2.2.1 Nakazila zdomcev	*-0,1*	*-0,3*	*-0,1*	*-0,2*	*0,0*	*0,1*
1.2.2.2 Zavarovanja	*-4,8*	*-32,4*	*-1,2*	*-22,9*	*3,6*	*9,5*
1.2.2.3 Ostali transferi	*-16,8*	*-97,5*	*-13,4*	*-88,4*	*3,4*	*9,1*

Opomba: *Razlika: - (minus)=zmanjšanje; + (plus)=povečanje*

Neto pritok kapitala in tekoči račun

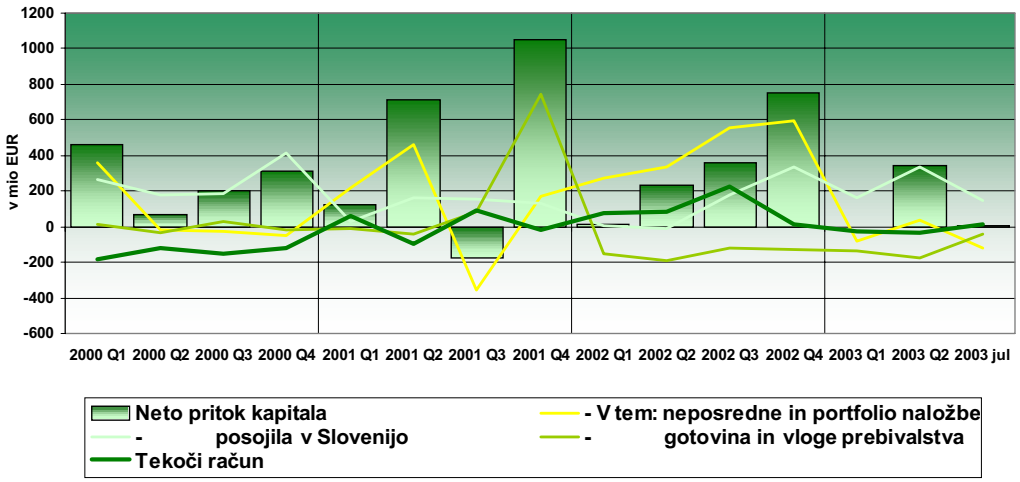

Neto pritok kapitala je leta 1999 znašal 536,8 mio EUR, leta 2000 724,4 mio EUR, leta 2001 1.343,8 mio EUR, leta 2002 pa 1.516,0 mio EUR; glavni vir so povečana najeta posojila, v letu 2001 tudi opazno večje tuje neposredne naložbe, ki so bile tudi v letu 2002 glavni vir pritokov kapitala.

Z letom 1999 se je povečala tudi raven prodaje državnih dolžniških vrednostnih papirjev, t.i. evroobveznic, (ki v vsem obravnavanem obdobju bistveno vpliva na kategorijo portfeljskih in neposrednih naložb) katero je leta 2001 v neto izrazu znižalo avgustovsko odplačilo evroobveznic iz leta 1996.

V letu 2001 je v primerjavi s prejšnjim letom vplivalo na zniževanje neto pritoka kapitala (poleg omenjenega odplačila evroobveznic) tudi znižanje najemanja posojil v tujini, medtem ko ga je v zadnjih mesecih leta povečeval še porast vlog prebivalstva v tujem denarju. V letu 2001 je znašal neto pritok kapitala skupaj s saldom tekočega računa 1.313,8 mio EUR. Banka Slovenije je v letu 2001 neto financirala tujino z 1.447,7 mio EUR povečanimi mednarodnimi rezervami, v letu 2000 pa le s 186,8 mio EUR.

V letu 2002 je znašal neto pritok kapitala brez mednarodnih denarnih rezerv Banke Slovenije 1.516,0 mio EUR. Med pritoki 2002 so daleč najvišji neto pritoki neposrednih naložb nerezidentov v Sloveniji (1.827,6 mio EUR), sledijo neto pritoki gotovine in vlog bank (481,8 mio EUR) ter posojil (neto 285,3 mio EUR). Glavni vir odtoka v letu 2002 (brez rezerv) predstavljata postavki gotovina prebivalcev (591,2 mio EUR) ter komercialni krediti (378,6 mio EUR) – med njimi predvsem kratkoročni. Banka Slovenije je v letu 2002 neto financirala tujino z 1.940,6 mio EUR povečanja mednarodnih denarnih rezerv.

Julija 2003 beležimo neto pritok kapitala (brez mednarodnih denarnih rezerv in statistične napake) 30,9 mio EUR. K neto pritoku so največ prispevala povečana posojila med nepovezanimi družbami. Mednarodne denarne rezerve so se ta mesec povečale in predstavljajo 17,3 mio EUR odtoka kapitala.

Kapitalski in finančni račun plačilne bilance

NETO PRITOKI KAPITALA PO INSTRUMENTIH FINANČNEGA RAČUNA (v mio EUR)	januar - julij 2002	januar - julij 2003	julij 2003
1. Neposredne naložbe	647,8	-126,3	-81,2
2. Portfolio naložbe	4,1	-32,3	-36,5
3. Posojil	-15,3	633,2	151,0
Banke (brez BS)	-33,1	357,9	69,9
Ostali sektorji	17,8	275,2	81,1
4. Komercialni krediti	-377,2	-110,2	-57,2
5. Gotovina in vloge	178,9	-8,3	52,8
Banke (brez BS)	601,6	356,0	91,7
Ostali sektorji	-422,7	-364,3	-38,9
od tega: prebivalstvo	-404,8	-352,7	-39,1
6. Ostalo	-73,8	-71,2	2,0
7. Neto pritok kapitala brez mednarodnih denarnih rezer (1+2+3+4+5+6)	364,4	284,8	30,9
8. Mednarodne denarne rezerve	-582,8	-288,3	-17,3
9. FINANČNI RAČUN (7+8)	-218,5	-3,5	13,6
10. KAPITALSKI RAČUN	2,4	1,1	13,8
11. KAPITALSKI IN FINANČNI RAČUN (9+10)	-216,1	-2,4	27,4
Statistična napaka	13,3	52,4	-23,5

V prvih sedmih mesecih leta 2003 je znašal **neto pritok kapitala** brez mednarodnih denarnih rezerv 284,8 mio EUR. V enakem obdobju 2002 je bil dosežen neto pritok v višini 364,4 mio EUR.

Med **pritoki** od januarja do julija 2003 so najvišji neto pritoki iz naslova posojil v višini 633,2 mio EUR ter gotovine in vlog bank (356,0 mio EUR).

Glavni vir **odtoka** v obdobju januar - julij 2003 (brez rezerv) predstavlja postavka gotovina prebivalcev (356,0 mio EUR), neposredne naložbe (126,3 mio EUR) ter komercialni krediti (110,2 mio EUR).

V primerljivem obdobju lani je bil zabeležen neto pritok kapitala v višini 364,4 mio EUR. Opaziti je podobno gibanje imetij tuje gotovine prebivalcev (odtok 404,8 mio EUR). V strukturi pritokov so izstopale neposredne naložbe (647,8 mio EUR; letos pa postavka beleži odtok!) in gotovina in vloge bank (601,6 mio EUR). Letos beležimo bistveno večji pritok kapitala iz naslova posojil (633,2 mio EUR – lani celo odtok 15,3 mio EUR), ki je po velikostnem redu nadomestil lanski pritok neposrednih naložb.

Julija 2003 beležimo **neto pritok kapitala** (brez mednarodnih denarnih rezerv) 30,9 mio EUR. Glavni vir pritoka je ta mesec postavka posojil (151,0 mio EUR; od tega banke 69,9 mio EUR, ostali sektorji 81,1 mio EUR) ter gotovina in vloge bank (91,7 mio EUR).

Med odtoki beležimo neposredne (81,2 mio EUR) in portfolio naložbe (36,5 mio EUR), povečanja neto terjatev iz naslova komercialnih kreditov (57,2 mio EUR), povečanje imetij tuje gotovine prebivalcev (39,1 mio EUR) in povečanje mednarodnih denarnih rezerv (17,3 mio EUR).

Neposredne naložbe in naložbe v vrednostne papirje

NEPOSREDNE NALOŽBE IN NALOŽBE V VREDNOSTNE PAPIRJE(v mio EUR)	januar - julij 2002	januar - julij 2003	julij 2003
NEPOSREDNE NALOŽBE	**647,8**	**-126,3**	**-81,2**
Domače v tujini	**-69,8**	**-140,0**	**-22,6**
Lastniški kapital	-47,4	-155,3	-21,4
Reinvestirani dobički	3,1	3,1	0,4
Ostali kapital	-25,5	12,1	-1,6
Tuje v Sloveniji	**717,6**	**13,7**	**-58,6**
Lastniški kapital	360,6	-154,7	-0,4
Reinvestirani dobički	33,5	33,5	4,8
Ostali kapital	323,5	135,0	-62,9
NALOŽBE V VRED. PAPIRJE	**4,1**	**-32,3**	**-36,5**
Domače v tujin	3,0	-87,8	-19,2
Tuje v Sloveniji	1,1	55,5	-17,3
Lastniški vrednostni papirji	15,2	7,2	-1,3
Dolžniški vrednostni papirji	-14,1	48,3	-15,9
od tega: državni sektor	-9,2	50,7	11,5

Julija 2003 beležimo 81,2 mio EUR neto odtokov postavke **neposrednih naložb.** Od tega je bilo 22,6 mio EUR povečanja neposrednih naložb Slovenije v tujini ter 58,6 mio EUR zmanjšanja neposrednih naložb nerezidentov v Sloveniji (predvsem na račun posojil povezanih družb).

V prvih sedmih mesecih leta 2003 beležimo skupno 13,7 mio EUR tujih neposrednih naložb v Sloveniji in 140,0 mio EUR slovenskih naložb v tujini.V enakem obdobju leta 2002 je bilo bistveno več pritokov tujih neposrednih naložb v Sloveniji (717,6 mio EUR) vendar postavka sezonsko ni primerljiva.

Posojila med kapitalsko povezanimi rezidenti in nerezidenti (z vsaj 10% kapitalsko udeležbo) se v skladu s priporočili Mednarodnega denarnega sklada prikazujejo kot del neposrednih naložb v postavki ostali kapital. Tako beležimo v obdobju januar – julij 2003 povečanje neto obveznosti podjetij z neposredno naložbo v višini 147,1 mio EUR (enako obdobje leta 2002 kaže povečanje obveznosti 298,1 mio EUR).

V juliju 2003 **postavka naložbe v vrednostne papirje** beleži 36,5 mio EUR neto odtoka kapitala. Znotraj te postavke je največ sprememb zaradi trgovanja z državnimi evro obveznicami in zakladnimi menicami.

V obdobju od januarja do julija 2003 je neto odtok na tej postavki znašal 32,3 mio EUR (87,8 mio EUR odtoka iz naslova domačih naložb v tuje vrednostne papirje, 55,5 mio EUR pritoka pa od tujih naložb v domače vrednostne papirje). V letošnjem letu je Slovenija tako na področju neposrednih kot portfolio naložb neto investitor v tujino (lani je bila neto prejemnica).

Po podatkih KDD so v juliju 2003 tujci kupili za 10,7 mio EUR vrednostnih papirjev, v avgustu pa za 39,6 mio EUR. V prvih osmih mesecih leta 2003 so neto nakupi s strani tujcev dosegli 240 mio EUR, pri čimer je bila večina nakupov povezanih z naložbami v zakladne menice (januar do junij) in obveznice (april do avgust). Ob upoštevanju zapadlosti zakladnih menic, je bilo v tem obdobju za 141,1 mio EUR neto priliva.

Posojila v mio EUR

POSOJILA v mio EUR	*januar -julij* 2002	2003	*julij* 2003
A. MED NEPOVEZANIMI DRUŽBAMI			
A1. Terjatve	-132,7	-14,3	6,6
Banke	-46,8	-33,6	2,7
Ostali sektorji	-85,9	19,4	3,9
A2. Obveznosti	117,4	647,4	144,4
Uradni sektor	-20,3	-20,6	-4,1
Banke	13,7	391,5	67,2
Ostali sektorji	124,0	276,5	81,2
A3. Neto (A1.+A2.)	***-15,3***	***633,2***	**151,0**
B. MED POVEZANIMI DRUŽBAMI - ostali kapital neposrednih naložb			
B1. Terjatve	-38,8	-163,6	-26,3
B2. Obveznosti	336,9	310,7	-38,3
B3. Neto (B1.+B2.)	***298,1***	***147,1***	**-64,6**
C. NETO POSOJILA (A3. +B3.)	***282,7***	***780,3***	**86,5**

Posojila med kapitalsko nepovezanimi rezidenti in nerezidenti v obdobju januar – julij 2003 kažejo 633,2 mio EUR neto pritoka kapitala. V enakem obdobju leta 2002 pa je bil zabeležen neto odtok 15,3 mio EUR. Bistvena razlika med obema obdobjema je različno obnašanje sektorja bank in ostalih sektorjev. Med tem, ko so se lani banke minimalno zadolževale (neto povečanje za 13,7 mio EUR) so se letos v sedmih mesecih neto zadolžile za 391,5 mio EUR. Ostali sektorji so letos prav tako bistveno povečali svojo zadolženost (lani 124,0 mio EUR, letos pa 276,5 mio EUR).

Julija 2003 beležimo relativno visok neto pritok posojil med kapitalsko nepovezanimi rezidenti in nerezidenti (151,0 mio EUR), med tem ko so posojila med povezanimi družbami predstavljala neto odtok kapitala (64,6 mio EUR).

Posojila med kapitalsko povezanimi rezidenti in nerezidenti, ki so del postavke neposredne naložbe (ostali kapital), v prvih sedmih mesecih leta 2003 kažejo, povečanje neto zadolženosti za 147,1 mio EUR. Velika večina tega povečanja je rezultat strukturne spremembe postavke neposredne naložbe (prekvalifikacija lastniškega deleža v posojilo) v juniju 2003. Enako obdobje lani kaže 298,1 mio EUR neto povečanja zadolženosti med povezanimi družbami.[1]

Pregled **neto pozicije vseh posojil** (ne glede na kapitalsko povezanost) v obdobju januar – julij 2003 pokaže, da je Slovenija neto prejemnica posojil v znesku 780,3 mio EUR, kar je precej več kot v enakem obdobju leta 2002 (le 282,7 mio EUR). 81,1% dodatne zadolženosti so prispevale nepovezane družbe (največ banke).

[1] Podatki za ostali kapital neposrednih naložb za leto 2002 se bodo ob reviziji podatkov plačilne bilance spremenili zaradi upoštevanja kreditov med povezanimi osebami za naložbe, ki so nastale v letu 2002 (vir letna poročila) in zaradi izločitve vseh dolgoročnih kreditov med povezanimi finančnimi posredniki iz neposrednih naložb z izjemo kreditov, ki imajo naravo podrejene terjatve (t.i. permanent debt). Ta sprememba predstavlja metodološko uskladitev glede na peto izdajo Priročnika o plačilni bilanci.

Komercialni krediti v mio EUR

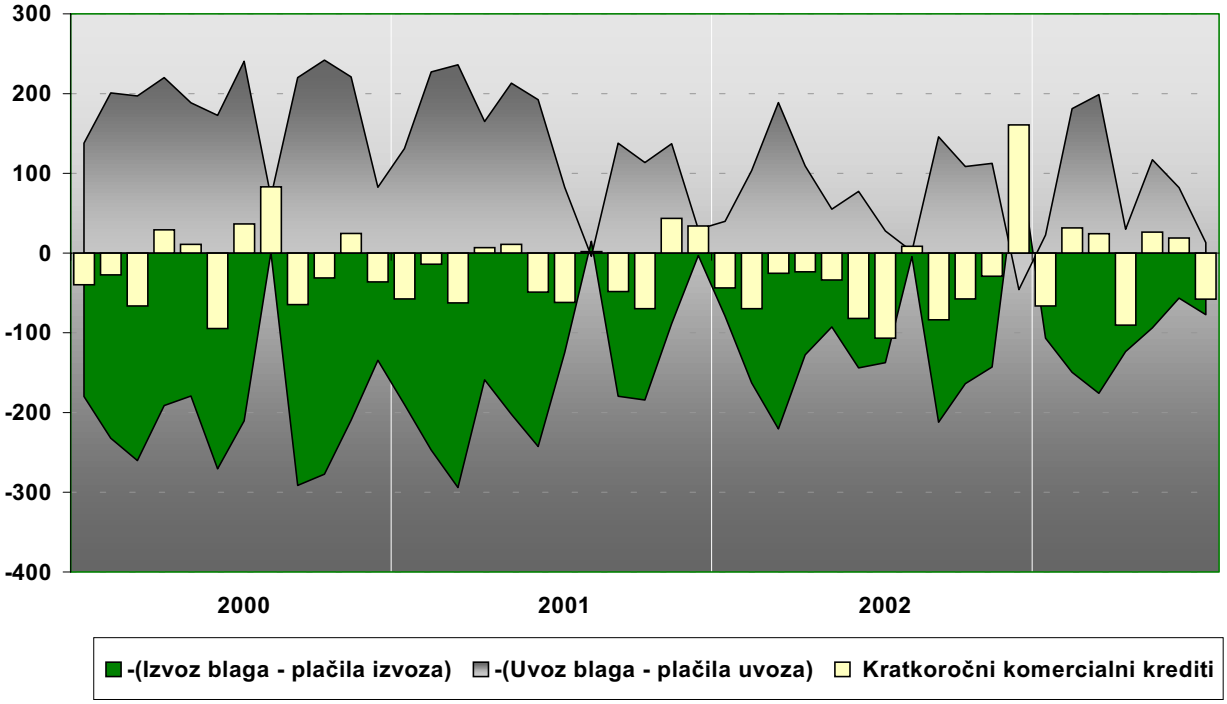

Julija 2003 so se za 57,8 mio EUR povečale neto terjatve iz naslova ***kratkoročnih komercialnih kreditov***, lani v enakem mesecu pa so se povečale za 106,9 mio EUR. Kumulativa sedmih mesecev leta 2003 kaže 113,8 mio EUR neto povečanih terjatev kratkoročnih komercialnih kreditov.

Julija letos beležimo primanjkljaj v blagovni menjavi v višini 14,9 mio EUR. Pokritost izvoza s plačili je letošnjega julija 92,4% pokritost uvoza s plačili pa je višja in znaša 98,7%.

Kratkoročni komercialni krediti po državah v mio EUR

Kratkoročni komercialni krediti po državah v milijonih EUR

Julij 2003	A. TERJATVE					B. OBVEZNOSTI					C. NETO TERJATVE	
	Začetno stanje	Transak-cije	Ostalo	Tečajne razlike	Končno stanje	Začetno stanje	Transak-cije	Ostalo	Tečajne razlike	Končno stanje	Transak-cije	Končno stanje
Države nekdanj Jugoslavije	**823,2**	**8,9**	**-0,6**	**-0,1**	**831,3**	**165,2**	**1,7**	**-0,2**	**-0,1**	**166,7**	**7,2**	**664,6**
HRVAŠKA	426,0	-0,5	-0,3	-0,1	425,2	97,5	0,8	0,0	0,0	98,2	-1,3	326,9
BOSNA IN HERCEGOVINA	152,3	0,7	-0,1	0,0	152,8	29,6	1,5	0,0	0,0	31,1	-0,8	121,7
MAKEDONIJA	60,4	0,5	-0,1	0,0	60,8	4,6	0,0	-0,2	0,0	4,4	0,5	56,4
SRBIJA IN ČRNA GORA	184,5	8,2	-0,1	0,0	192,5	33,5	-0,5	0,0	0,0	33,0	8,7	159,5
Države nekdanj Sovjetske Zveze; od tega:	**159,2**	**10,7**	**0,0**	**-0,1**	**169,7**	**58,3**	**2,0**	**0,0**	**-0,1**	**60,3**	**8,7**	**109,5**
RUSKA FEDERACIJA	121,2	8,7	0,0	-0,1	129,8	50,7	2,7	0,0	-0,1	53,3	6,0	76,5
UKRAJINA	21,3	1,6	0,0	0,0	22,9	2,8	-0,4	0,0	0,0	2,4	2,1	20,5
BELORUSIJA	5,1	0,4	0,0	0,0	5,4	2,2	-0,1	0,0	0,0	2,0	0,5	3,4
LITVA	3,5	-0,2	0,0	0,0	3,3	0,3	0,1	0,0	0,0	0,4	-0,3	2,9
KAZAHSTAN	3,6	-0,2	0,0	0,0	3,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,3	3,2
UZBEKISTAN	0,4	0,1	0,0	0,0	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4
ESTONIJA	0,8	-0,2	0,0	0,0	0,6	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,3	0,5
LATVIJA	1,6	0,2	0,0	0,0	1,8	1,8	-0,4	0,0	0,0	1,4	0,6	0,5
Evropska Unija	**1.312,3**	**-27,6**	**-0,4**	**-0,6**	**1.283,8**	**1.552,6**	**-27,1**	**-0,8**	**-0,6**	**1.524,1**	**-0,4**	**-240,3**
FRANCIJA	147,6	-15,8	0,0	0,0	131,8	146,2	-18,5	-0,1	-0,1	127,4	2,7	4,4
ŠVEDSKA	18,4	0,7	0,0	0,0	19,1	16,9	1,0	-0,1	0,0	17,8	-0,3	1,2
NEMČIJA	449,0	-15,5	-0,2	0,0	433,2	375,0	2,9	0,0	0,0	377,9	-18,4	55,3
DANSKA	19,0	-1,2	0,0	0,0	17,8	11,5	0,1	0,0	0,0	11,6	-1,2	6,2
PORTUGALSKA	5,6	0,1	0,0	0,0	5,7	1,1	0,1	0,0	0,0	1,2	0,0	4,5
GRČIJA	10,6	-0,9	0,0	0,0	9,8	2,5	0,3	0,0	0,0	2,8	-1,1	7,0
LUKSEMBURG	3,6	-0,3	0,0	0,0	3,3	15,1	0,2	0,0	0,0	15,3	-0,5	-12,0
BELGIJA	15,9	-0,8	0,0	0,0	15,2	30,4	-1,6	0,0	0,0	28,9	0,8	-13,7
FINSKA	3,5	0,2	0,0	0,0	3,7	4,6	-0,5	0,0	0,0	4,1	0,7	-0,5
ŠPANIJA	33,7	-0,7	0,0	0,0	33,0	33,1	1,1	0,0	0,0	34,2	-1,9	-1,2
VEL. BRITANIJA	60,4	4,2	0,0	-0,5	64,1	51,8	1,8	0,0	-0,2	53,4	2,3	10,7
IRSKA	7,1	-0,4	0,0	0,0	6,7	9,5	-0,8	0,0	0,0	8,6	0,4	-2,0
NIZOZEMSKA	30,1	-1,6	0,0	0,0	28,5	40,3	-0,1	0,0	0,0	40,2	-1,5	-11,7
ITALIJA	313,2	1,9	-0,2	0,0	314,9	386,8	8,2	-0,8	-0,1	394,2	-6,3	-79,3
AVSTRIJA	194,6	2,6	0,0	0,0	197,2	427,6	-21,2	0,1	-0,1	406,4	23,8	-209,2
EFTA	**55,8**	**-1,0**	**0,0**	**0,0**	**54,8**	**101,9**	**-5,7**	**-0,1**	**0,0**	**96,0**	**4,8**	**-41,3**
NORVEŠKA	8,7	-0,4	0,0	0,0	8,3	3,4	0,9	0,0	0,0	4,3	-1,3	3,9
ŠVICA	44,3	-0,3	0,0	0,0	44,0	96,1	-6,6	-0,1	0,0	89,5	6,3	-45,5
ISLANDIJA	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
LIECHTENŠTEIN	2,8	-0,4	0,0	0,0	2,4	2,3	-0,2	0,0	0,0	2,1	-0,2	0,3
CEFTA	**236,2**	**10,2**	**0,0**	**0,0**	**246,4**	**119,1**	**-3,3**	**-0,5**	**0,0**	**115,3**	**13,5**	**131,1**
POLJSKA	99,1	6,0	0,0	0,0	105,2	18,4	-0,3	0,0	0,0	18,2	6,3	87,0
SLOVAŠKA	21,7	-0,2	0,0	0,0	21,5	17,0	-1,7	0,0	0,0	15,3	1,6	6,2
MADŽARSKA	39,6	0,0	0,0	0,0	39,7	32,8	0,4	-0,4	0,0	32,8	-0,3	6,9
ČEŠKA REPUBLIKA	36,9	1,6	0,0	0,0	38,5	44,7	-2,3	-0,1	0,0	42,3	3,9	-3,8
BOLGARIJA	13,5	0,6	0,0	0,0	14,1	3,3	0,9	0,0	0,0	4,2	-0,2	9,9
ROMUNIJA	25,4	2,1	0,0	0,0	27,4	2,9	-0,3	0,0	0,0	2,6	2,3	24,9
ZDA	**119,6**	**-5,3**	**-0,1**	**-0,1**	**114,1**	**47,6**	**-6,6**	**0,0**	**0,0**	**41,0**	**1,4**	**73,2**
Ostale držav	**159,5**	**0,8**	**0,0**	**-0,2**	**160,2**	**130,7**	**-3,7**	**0,0**	**-0,1**	**126,8**	**4,6**	**33,4**
Nerazporejeno												
SKUPAJ - SVET	**2.865,9**	**-3,2**	**-1,1**	**-1,1**	**2.860,4**	**2.175,4**	**-42,8**	**-1,6**	**-0,8**	**2.130,2**	**39,6**	**730,2**

KRATKOROČNI KOMERCIALNI KREDITI PO DRŽAVAH – neposredno poročanje podjetij

V prvih sedmih mesecih leta 2003 so se terjatve **(transakcije**) po podatkih **iz neposrednih poročil** povečale za 281,5 mio EUR več kot obveznosti, od tega največ do držav bivše Jugoslavije (109,4 mio EUR). Do ZDA so se neto terjatve povečale za 56,1 mio EUR, do držav EU pa za 42,6 mio EUR. Neto obveznosti so se v tem obdobju najbolj povečale do Francije (v višini 14,7 mio EUR).

Tudi julija 2003 so do tujine zabeležene neto terjatve v višini 39,6 mio EUR. Najbolj so se terjatve v primerjavi z obveznostmi povečale do držav CEFTE in sicer v višini 13,5 mio EUR. Do držav bivše SZ so bile terjatve večje od obveznosti za 8,7 mio EUR, do držav bivše Jugoslavije pa za 7,2 mio EUR. Neto obveznosti so julija 2003 izkazovale države EU (0,4 mio EUR).

Plačilni roki - terjatve
(trimesečna drseča povprečja)

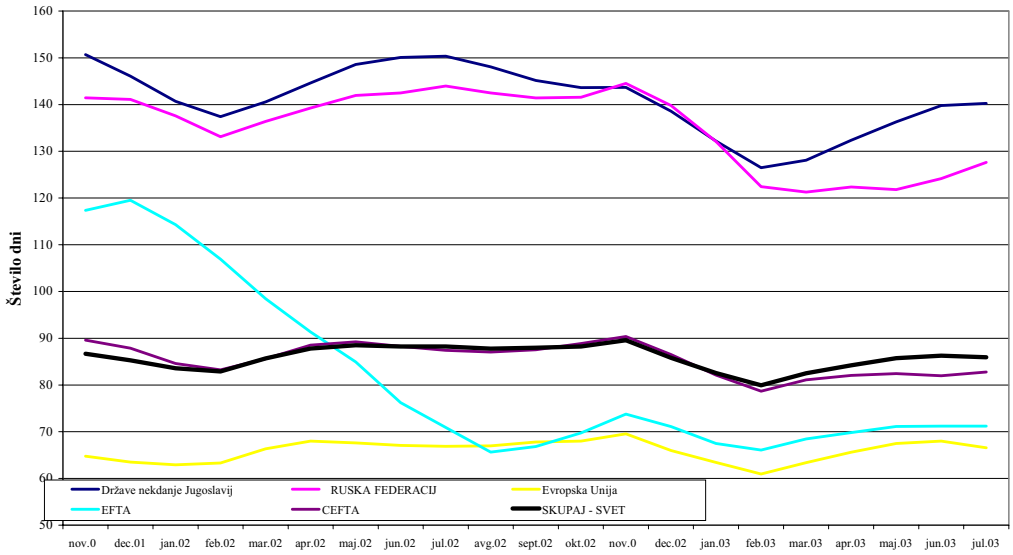

Plačilni roki - obveznosti
(trimesečna drseča povprečja)

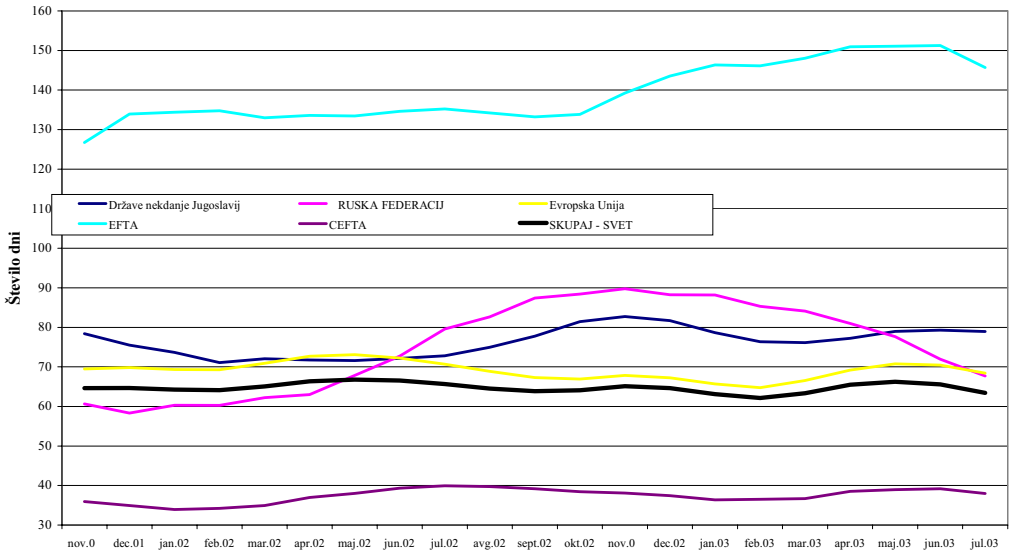

Plačilni roki (trimesečna drseča povprečja) na terjatvah so julija 2003 znašali v povprečju 86 dni, kar predstavlja skrajšanje v primerjavi z junijem 2003 (za 0,4%), skrajšanje v primerjavi z julijem 2002 (za 2,6 %) ter skrajšanje s celoletnim povprečjem za leto 2002 (za 1,2 %). Podobna slika je prisotna na obveznostih, kjer so plačilni roki (trimesečna drseča povprečja) znašali julija 2003 v povprečju 63 dni in so bili v primerjavi z junijem 2003 krajši za 3,3 %, v primerjavi z julijem 2002 krajši za 3,4 % in v primerjavi s celoletnim povprečjem leta 2002 krajši za 2,5 %.

Na terjatvah se plačilni roki EU (najpomembnejša partnerica Slovenije pri mednarodni menjavi) nahajajo pod svetovnim povprečjem (za 22,5 %). Na drugi strani pa se plačilni roki za države nekdanje Jugoslavije (druga najpomembnejša partnerica Slovenije) nahajajo nad svetovnim povprečjem (za 63,2 %). Na obveznostih pa se plačilni roki tako za EU (za 7,9 %) kot za države nekdanje Jugoslavije (za 24,4 %) nahajajo nad svetovnim povprečjem.

Kratkoročni komercialni krediti (neto stanja) v mio EUR

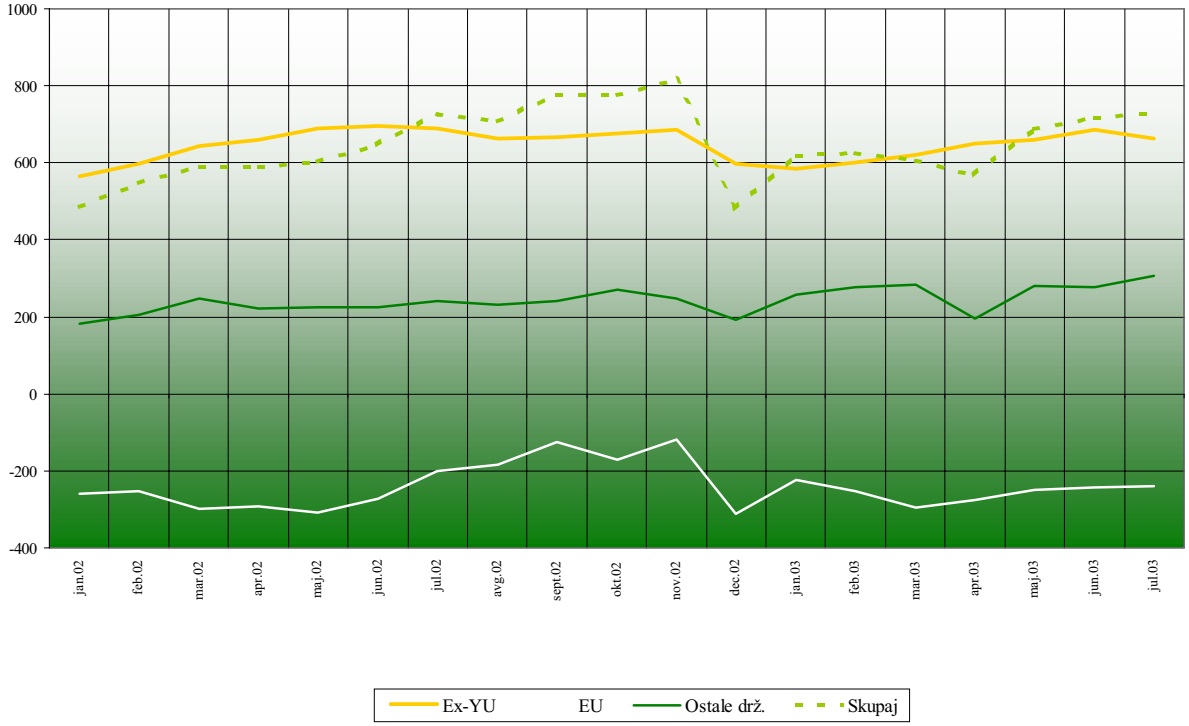

Konec julija 2003 je bilo izkazanih za 730,2 mio EUR neto terjatev iz naslova kratkoročnega trgovinskega kreditiranja Slovenije do tujine **(stanja)**, kar je za 1,6% več kot v predhodnem mesecu. Do držav bivše Jugoslavije je bilo odprtih za 664,6 mio EUR več terjatev kot obveznosti (od tega do Hrvaške 326,9 mio EUR, do Srbije in Črne gore 159,5 mio EUR, do BIH pa 121,7 mio EUR).

Stanje neto terjatev do držav članic CEFTE je znašalo 131,1 mio EUR, do držav nekdanje SZ 109,5 mio EUR, do ZDA pa 73,2 mio EUR. Do držav EU so bile izkazane neto obveznosti v višini 240,3 mio EUR, od tega največ do Avstrije v višini 209,2 mio EUR.

Devizne rezerve Banke Slovenije in poslovnih bank (stanje konec meseca v mio EUR)

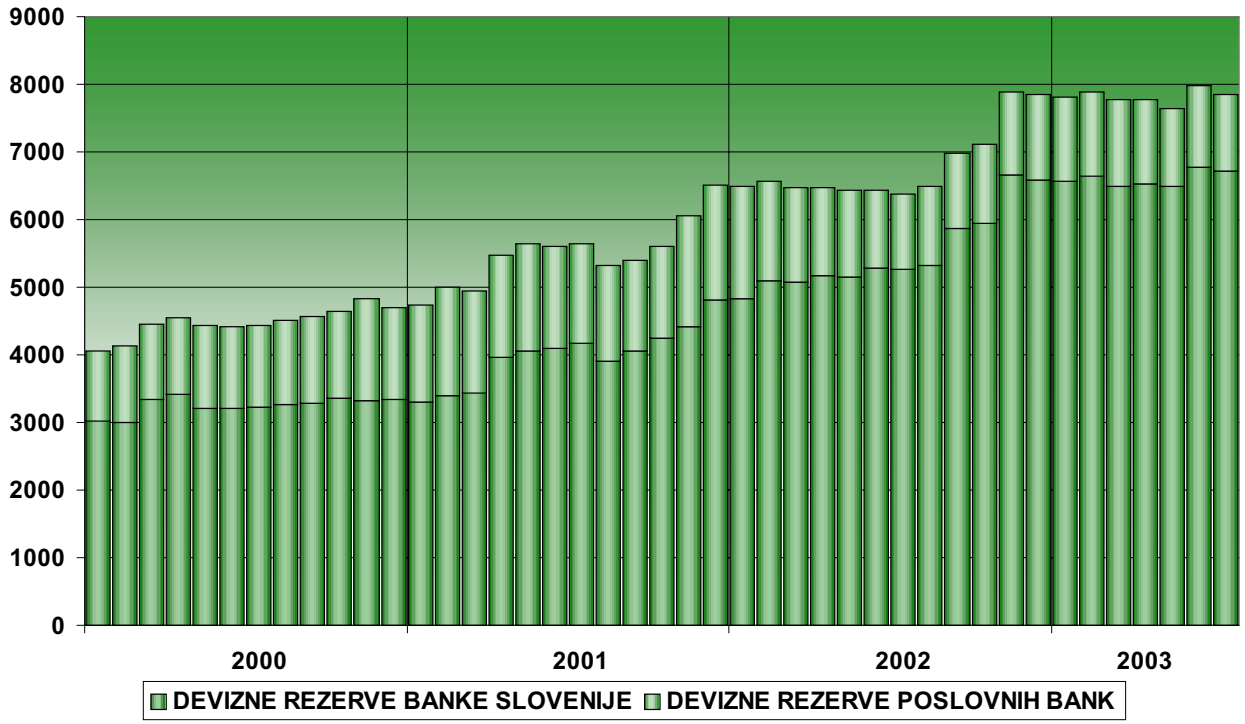

Mednarodne denarne rezerve Slovenije so se na podlagi transakcij julija 2003 povečale za 17,3 mio EUR. Avgusta 2003 so bile iz transakcij mednarodnih denarnih rezerv za leto 2003 izločene spremembe, ki izvirajo iz tekočega tržnega vrednotenja stanj, kar je usklajeno z BPM5. Tako so se v prvih sedmih mesecih 2003 mednarodne denarne rezerve povečale skupaj za 288,3 mio EUR.

Konec julija 2003 je stanje mednarodnih denarnih rezerv znašalo 6.917,3 mio EUR, stanje deviznih rezerv poslovnih bank pa 1.140,0 mio EUR.

Konec letošnjega julija so bile mednarodne denarne rezerve enake 5,7 letošnjega povprečnega mesečnega uvoza blaga in storitev, konec julija 2002 pa so znašale 4,8 povprečnega uvoza v obdobju januar - julij 2002.

Plačilna bilanca Slovenije v mia SIT (julij 2003)

predhodni podatki, z dne 08.09.2003	*tokovi v mia SI*					*tokovi v mia SI*			
	januar - julij		**julij**			**januar - julij**		**julij**	
	200	**2003**	200	**2003**		200	**2003**	200	**2003**
I. Tekoči račun	**46,0**	**-11,9**	**10,6**	**2,4**	**II. Kapitalski in finančni račun**	**-49,1**	**-0,2**	**-15,3**	**3,1**
1. Bla	**-22,8**	**-69,2**	**7,4**	**-3,5**	**A. Kapitalski račun**	**0,5**	**1,1**	**0,0**	**0,1**
1.1. Izvoz bl	**1.461,1**	**1.548,0**	**226,8**	**238,1**	1. Kapitalski transferi	0,2	0,9	0,0	0,1
Izvoz f.o.b.	1.446,6	1.531,8	223,1	234,5	2. Patenti in licence	0,3	0,2	0,0	0,0
Prilagoditev zaobjema	14,5	16,2	3,7	3,6	**B. Finančni rač**	**-49,7**	**-1,3**	**-15,3**	**3,1**
1.2. Uvoz blaga	**-1.483,9**	**-1.617,2**	**-219,4**	**-241,6**	**1. Neposredne naložb**	**144,9**	**-30,0**	**3,8**	**-19,1**
Uvoz c.i.f.	-1.516,0	-1.656,5	-223,9	-246,3	Domače v tujini	-15,7	-32,6	-2,8	-5,3
Prilagoditev c.i.f./f.o.b.	57,3	62,6	8,5	9,3	Tuje v Sloveniji	160,6	2,7	6,5	-13,8
Prilagoditev zaobjema	-25,2	-23,3	-4,0	-4,6	**2. Naložbe v vrednostne papirje**	**1,0**	**-7,5**	**5,5**	**-8,5**
2. Storitv	**73,5**	**72,3**	**-1,2**	**1,4**	Domače v tujini	0,7	-20,4	2,7	-4,5
Izvoz storitev	303,3	321,9	52,3	59,0	Tuje v Sloveniji	0,3	12,9	2,8	-4,0
Uvoz storitev	-229,8	-249,7	-53,5	-57,6	**3. Ostale naložb**	**-65,0**	**103,4**	**-26,8**	**34,8**
2.1. Transport	33,5	35,4	5,5	5,9	3.1. Komercialni krediti	-85,0	-25,7	-23,9	-13,4
2.2. Potovanja	63,4	66,2	0,9	-0,4	3.2. Posojila	-3,1	147,5	20,1	35,4
2.3. Konstrukcijske storitv	1,4	-1,9	0,4	-1,4	3.3. Gotovina in vloge	39,8	-1,9	-20,7	12,4
2.4. Ostale poslovne storitv	-3,7	-3,7	-3,4	1,1	3.4. Ostalo	-16,6	-16,5	-2,2	0,5
2.5. Ostalo	-21,0	-23,7	-4,6	-3,8					
3. Dohodk	**-21,6**	**-23,3**	**-0,9**	**2,6**	**4. Mednarodne denarne rezerv**	**-130,6**	**-67,2**	**2,2**	**-4,1**
Prejemki	67,8	76,0	9,2	12,7	Zlato, SDR in rezervna imetja pri MDS	-10,8	-4,1	-3,9	-4,6
Izdatki	-89,5	-99,2	-10,1	-10,1	Devize	-119,8	-63,2	6,1	0,5
4. Tekoči transfer	**16,8**	**8,2**	**5,3**	**1,8**	Gotovina in vloge	-61,7	188,3	8,7	1,0
V Slovenijo	62,1	58,5	10,9	8,9	Vrednostni papirji	-58,1	-251,5	-2,6	-0,5
V tujino	-45,3	-50,3	-5,6	-7,1					
					III. Neto napake in izpustitve	**3,2**	**12,1**	**4,7**	**-5,5**

Plačilna bilanca Slovenije v mio USD (julij 2003)

predhodni podatki, z dne 08.09.2003	tokovi v mio USD					tokovi v mio USD			
	januar - julij		julij			januar - julij		julij	
	2002	**2003**	2002	**2003**		2002	**2003**	2002	**2003**
I. Tekoči račun	**192,3**	**-52,1**	**46,8**	**12,3**	**II. Kapitalski in finančni račun**	**-208,0**	**-7,9**	**-67,2**	**14,4**
1. Blago	**-81,4**	**-328,4**	**32,5**	**-16,8**	**A. Kapitalski račun**	**2,1**	**5,3**	**0,1**	**0,3**
1.1. Izvoz blaga	**5.938,3**	**7.396,0**	**992,6**	**1.157,4**	1. Kapitalski transferi	1,0	4,5	0,1	0,3
Izvoz f.o.b.	5.878,7	7.318,5	976,3	1.140,0	2. Patenti in licence	1,1	0,8	0,0	0,0
Prilagoditev zaobjema	59,6	77,5	16,2	17,4	**B. Finančni račun**	**-210,2**	**-13,2**	**-67,3**	**14,1**
1.2. Uvoz blaga	**-6.019,7**	**-7.724,3**	**-960,1**	**-1.174,2**	**1. Neposredne naložbe**	**579,5**	**-146,8**	**15,8**	**-93,3**
Uvoz c.i.f.	-6.150,2	-7.912,2	-979,7	-1.197,0	Domače v tujini	-64,5	-155,5	-12,2	-25,8
Prilagoditev c.i.f./f.o.b.	232,6	299,2	37,0	45,3	Tuje v Sloveniji	644,0	8,8	28,0	-67,5
Prilagoditev zaobjema	-102,1	-111,3	-17,4	-22,5	**2. Naložbe v vrednostne papirje**	**6,6**	**-33,8**	**23,9**	**-41,9**
2. Storitve	**295,4**	**343,4**	**-5,2**	**6,8**	Domače v tujini	4,3	-96,5	11,7	-22,0
Izvoz storitev	1.236,4	1.540,8	229,2	286,8	Tuje v Sloveniji	2,3	62,7	12,2	-20,0
Uvoz storitev	-941,1	-1.197,3	-234,4	-280,0	**3. Ostale naložbe**	**-274,7**	**500,4**	**-116,8**	**168,9**
2.1. Transport	136,4	169,5	24,1	28,8	3.1. Komercialni krediti	-354,9	-122,0	-104,6	-65,4
2.2. Potovanja	254,4	314,1	3,8	-2,1	3.2. Posojila	-2,9	711,5	88,0	172,1
2.3. Konstrukcijske storitve	5,9	-9,4	1,8	-6,7	3.3. Gotovina in vloge	150,8	-10,8	-90,6	59,9
2.4. Ostale poslovne storitve	-15,2	-18,0	-14,7	5,4	3.4. Ostalo	-67,6	-78,3	-9,7	2,3
2.5. Ostalo	-86,1	-112,8	-20,3	-18,6					
3. Dohodki	**-89,4**	**-106,5**	**-3,6**	**13,4**	**4. Mednarodne denarne rezerve**	**-521,7**	**-333,1**	**9,8**	**-19,5**
Prejemki	274,7	362,3	40,2	61,8	Zlato, SDR in rezervna imetja pri MDS	-43,6	-19,0	-17,0	-21,9
Izdatki	-364,2	-468,7	-43,8	-48,4	Devize	-478,1	-314,1	26,8	2,4
4. Tekoči transferi	**67,8**	**39,3**	**23,2**	**8,8**	Gotovina in vloge	-252,1	876,3	38,0	4,7
V Slovenijo	252,3	279,2	47,9	43,3	Vrednostni papirji	-226,0	-1.190,4	-11,2	-2,3
V tujino	-184,5	-239,9	-24,7	-34,5					
					III. Neto napake in izpustitve	**15,7**	**60,0**	**20,4**	**-26,6**

BANKA SLOVENIJE

STANJE MEDNARODNIH NALOŽB SLOVENIJE 2002

September 2003

V prikazu Stanja mednarodnih naložb Slovenije za leto 2002 izpostavljamo zlasti lastniške finančne instrumente. Povezava novega standarda o Bruto zunanjem dolgu oziroma njegove konsistentnosti z Stanjem mednarodnih naložb ,v posebnem poglavju predstavitve novega standarda, omogoča nadaljnjo analizo dolžniških instrumentov, ki so zajeti v okviru postavke Ostale naložbe znotraj Stanja mednarodnih naložb.

Neto pozicija stanja mednarodnih naložb Slovenije 1994-2002 (konec leta v mio EUR)

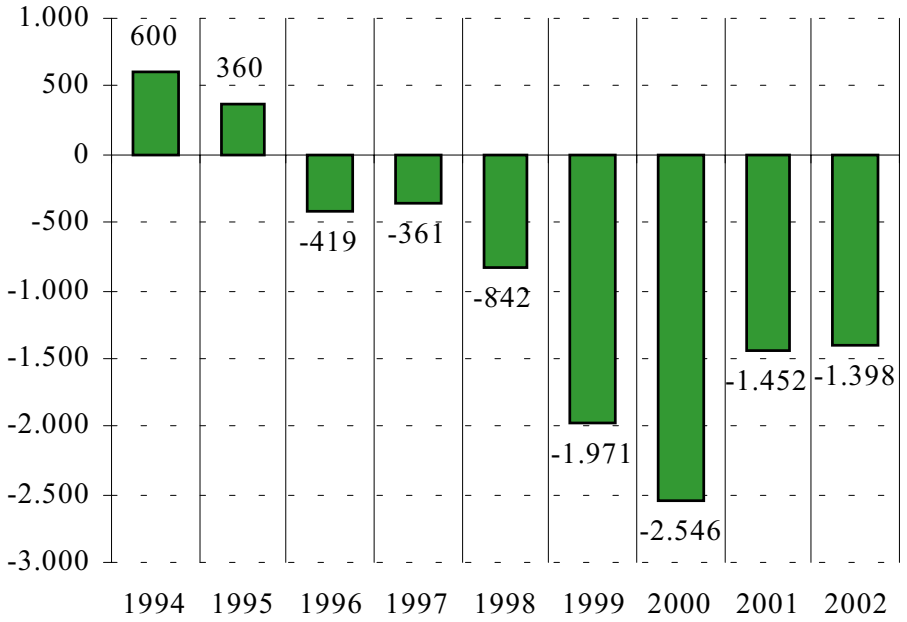

Stanje mednarodnih naložb države izraža vrednost finančnih terjatev in obveznosti rezidentov do nerezidentov na določen dan. Finančne terjatve in obveznosti v prikazu Stanja mednarodnih naložb zajemajo tako lastniške kot dolžniške finančne instrumente. Razlika med finančnimi terjatvami in obveznostmi je neto pozicija stanja mednarodnih naložb.

V obdobju od leta 1994 je neto pozicija **Slovenije iz naslova** stanja mednarodnih naložb **prešla iz neto terjatev v letih 1994 in 1995 v neto obveznosti v naslednjih letih. Neto obveznosti so konec leta 2002 znašale 1.398 mio EUR in so bile primerljive ravni iz leta 2001.**

Stanje mednarodnih naložb Slovenije 1994-2002

Postavka	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
NETO POZICIJA	600,2	360,4	-418,9	-361,4	-842,2	-1.970,5	-2.545,5	-1.451,9	-1.398,0
IMETJA	4.830,3	5.338,8	5.771,2	6.947,2	7.210,2	7.834,2	8.923,0	11.264,8	13.083,6
NEPOSREDNE NALOŽBE V TUJINI	288,6	382,3	370,6	416,2	542,8	624,7	825,3	1.139,2	1.416,9
NALOŽBE V VREDNOSTNE PAPIRJE	50,6	83,0	75,7	50,6	33,8	130,1	188,5	284,9	310,6
OSTALE NALOŽBE	3.269,1	3.452,5	3.471,9	3.477,3	3.528,9	3.920,1	4.473,3	4.857,0	4.574,7
MEDNARODNE REZERVE	1.222,0	1.420,9	1.853,0	3.003,1	3.104,6	3.159,3	3.435,9	4.983,7	6.781,4
OBVEZNOSTI	4.230,0	4.978,3	6.190,1	7.308,7	8.052,4	9.804,6	11.468,5	12.716,8	14.481,6
NEPOSREDNE NALOŽBE V SLOVENIJI	1.080,8	1.376,0	1.611,6	1.999,8	2.369,5	2.675,0	3.109,8	2.952,4	3.918,1
NALOŽBE V VREDNOSTNE PAPIRJE	72,5	81,2	918,0	1.156,6	1.212,9	1.656,3	1.927,9	2.142,3	2.095,6
OSTALE NALOŽBE	3.076,7	3.521,1	3.660,5	4.152,2	4.470,1	5.473,4	6.430,7	7.622,0	8.467,9

Pregled stanja mednarodnih naložb po osnovni delitvi instrumentov
IMETJA; struktura imetij se je od leta 1994 do 2002 počasi spreminjala tako,
• da je rasel delež mednarodnih denarnih rezerv (leta 1994 25,3%, let 2002 pa 51,8% vseh imetij)
• padal pa je delež ostalih naložb v tujini (leta 1994 67,7%, leta 2002 pa 35,0%)
• v zadnjih letih je opaziti povečanje deleža neposrednih naložb v tujini (konec leta 2002 dosega 10,8% vseh imetij
• naložbe v vrednostne papirje predstavljajo najmanjši del vseh imetij

OBVEZNOSTI; glavni premiki v strukturi obveznosti v proučevanih letih so na postavki
• naložbe v vrednostne papirje, ki je leta 1994 predstavljala 1,7%, leta 2002 pa že 14,5% vseh obveznosti do tujine
• relativno pa je padel pomen postavke ostalih naložb (1994 72,7%, leta 2002 pa 58,5% vseh obveznosti do tujine)
• postavka neposredne naložbe tujcev v Slovenijo ima ves čas stabilen delež v vseh obveznostih in je konec leta 2002 predstavljala 27,1% vseh obveznosti.

Slovenske neposredne naložbe v tujini po državah (konec leta v mio Eur)

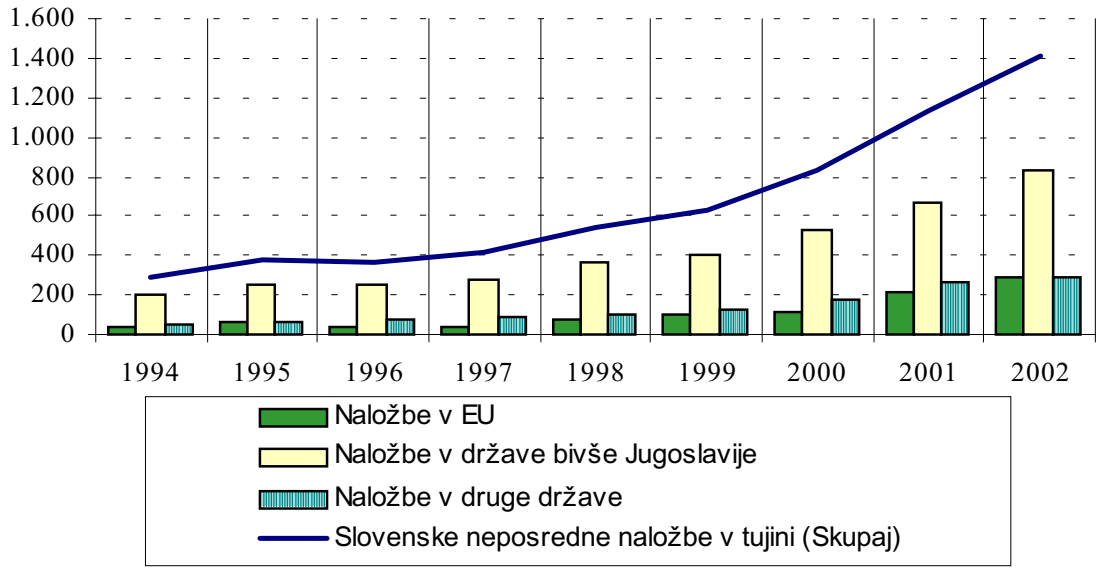

Slovenske neposredne naložbe v tujini so konec leta 2002 znašale 1.417 mrd Eur, kar je za 277,7 mio EUR več kot ob koncu leta 2001. Slovenija največ investira v države **nekdanje Jugoslavije** (konec leta 2002 kar 59% celotnih naložb v tujini). Med državami nekdanje Jugoslavije je najpomembnejša **Hrvaška s** 37% celotnih slovenskih investicij v tujino. Od držav **EU,** ki imajo skupaj 292,0 mio EUR, je najpomembnejša partnerica **Nemčija** z 8%, sledi **Nizozemska** s 6% (nova naložba v letu 2002) ter **Avstrija** s 4% vrednosti slovenskih naložb.
Iz plačilno-bilančnih transakcij je v letu 2003 zaznati nadaljnjo pospešeno rast neposrednih investicij Slovenije v tujini.

	31.12.1994		31.12.1995		31.12.1996		31.12.1997		31.12.1998		31.12.1999		31.12.2000		31.12.2001		31.12.2002	
Dejavnost	**mio EUR**	**%**	**mio EUR**	**%**	**mio EUR**	**%**	**mio EUR**	**%**	**mio EUR**	**%**	**mio EUR**	**%**	**mio EUR**	**%**	**mio EUR**	**%**	**mio EUR**	**%**
Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	1,9	1	2,0	1	2,8	1	2,8	1	2,0	0	1,0	0	0,8	0	2,0	0	0,9	0
Ribištvo	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Rudarstvo	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,2	0	0,1	0	0,1	0
Predelovalne dejavnosti	120,2	42	180,0	47	182,5	49	224,2	54	295,8	54	345,3	55	474,2	57	655,5	58	797,3	56
Oskrba z elektriko, plinom in vodo	40,6	14	42,5	11	41,4	11	42,2	10	47,1	9	47,6	8	45,9	6	5,1	0	14,8	1
Gradbeništvo	7,1	2	12,1	3	9,2	2	7,5	2	8,3	2	7,0	1	7,8	1	6,0	1	0,9	0
Trgovina, poprav. mot. vozil in izd. široke porabe	33,0	11	38,4	10	8,2	2	-4,7	-1	35,8	7	30,6	5	74,8	9	159,6	14	184,2	13
Gostinstvo	0,2	0	0,3	0	0,2	0	0,3	0	0,3	0	0,3	0	0,3	0	0,3	0	0,3	0
Promet, skladiščenje in zveze	23,6	8	27,4	7	33,9	9	39,7	10	30,3	6	45,9	7	54,3	7	67,9	6	67,9	5
Finančno posredništvo	37,0	13	52,3	14	67,1	18	77,4	19	74,2	14	80,7	13	97,6	12	131,1	12	117,2	8
Poslov. z nepremič., najem in posl. storitve	24,4	8	26,7	7	24,8	7	26,6	6	48,8	9	66,0	11	68,9	8	110,7	10	217,6	15
Dej. javne uprave in obrambe, obvez. soc. zavarov.	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,1	0	0,2	0	0,4	0
Izobraževanje	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,1	0	0,1	0
Zdravstvo in socialno varstvo	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Dr. javne, skup. in oseb. storit. dejavnosti	0,4	0	0,4	0	0,3	0	0,1	0	0,2	0	0,2	0	0,2	0	0,7	0	15,4	1
Skupaj	288,6	100	382,3	100	370,6	100	416,2	100	542,8	100	624,7	100	825,3	100	1.139,2	100	1.416,9	100

Največ v tujino vlagajo slovenska podjetja iz **sektorja** nefinančnih družb (92%), sledijo banke (6%) in drugi finančni posredniki (2%).

Glede **dejavnosti** razvrstitev slovenskih investitorjev v tujino kaže, da največ vlagajo investitorji iz

- **predelovalne dejavnosti** (56%),
- dejavnosti **poslovanja z nepremičninami** (15% - tudi največja sprememba glede na leto prej le 10%),
- **trgovinske dejavnosti** (13%) in
- **finančnega posredništva** (8%).

Tuje neposredne naložbe v Sloveniji po državah (konec leta v mio Eur)

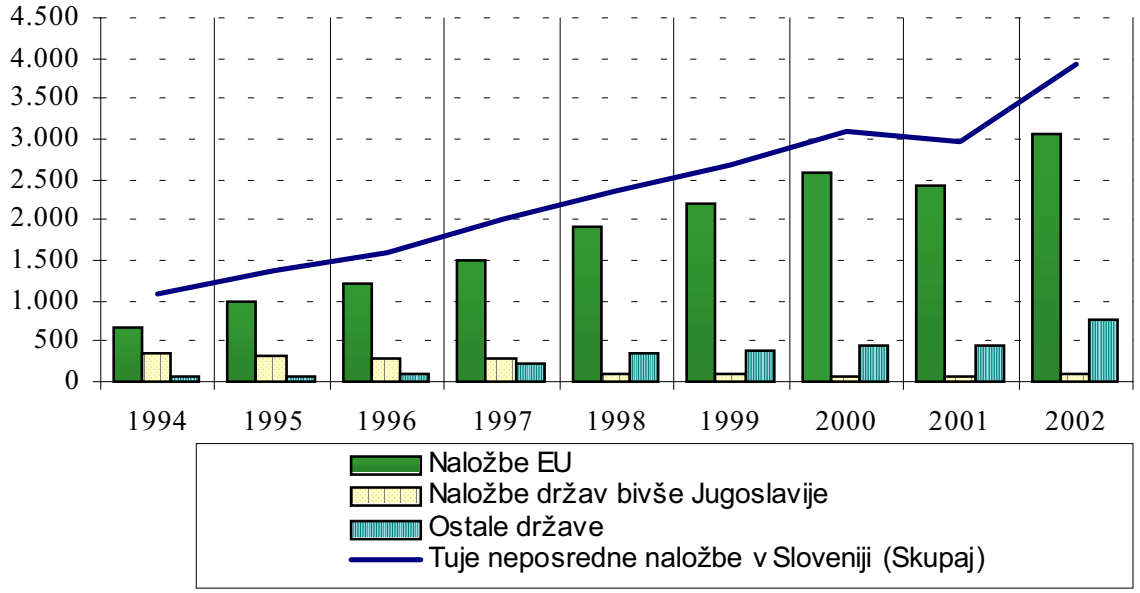

Neposredne naložbe tujcev v Sloveniji so konec leta 2002 znašale **3.918,1** mio EUR, kar je za 965,7 mio EUR več kot ob koncu leta 2001. Med tujimi državami v Slovenijo **največ investirajo države EU** (konec leta 2002 kar 78% celotnih naložb v Slovenijo). Najpomembnejše države EU za Slovenijo so: **Avstrija** (s 30% v celotnih naložbah v Slovenijo), **Nemčija** (11%) in **Francija** (10 %). Od ostalih držav v letu 2002 beležimo porast **Švicarskih** naložb, ki predstavljajo 11% vseh tujih naložb (leto prej le 3%).

Dejavnost	31.12.1994		31.12.1995		31.12.1996		31.12.1997		31.12.1998		31.12.1999		31.12.2000		31.12.2001		31.12.2002	
	mio EUR	%	mio EUR	%	mio EUR	%	mio EUR	%	mio EUR	%	mio EUR	%	mio EUR	%	mio EUR	%	mio EUR	%
Kmetijstvo, lov, gozdarstvo	0,2	0,0	0,3	0,0	0,4	0,0	1,5	0,1	0,6	0,0	0,9	0,0	0,5	0,0	0,9	0,0	1,0	0,0
Rudarstvo	0,9	0,1	0,9	0,1	0,9	0,1	0,8	0,0	0,7	0,0	0,6	0,0	0,4	0,0	-0,1	0,0	-1,8	0,0
Predelovalne dejavnosti	489,4	45,3	580,3	42,2	669,2	41,5	846,1	42,3	1.257,8	53,1	1.295,8	48,4	1.344,0	43,2	1.413,0	47,9	1.765,7	45,1
Oskrba z elektriko, plinom in vodo	241,8	22,4	236,2	17,2	213,3	13,2	204,0	10,2	10,8	0,5	25,3	0,9	21,6	0,7	33,1	1,1	39,3	1,0
Gradbeništvo	1,6	0,1	2,2	0,2	2,8	0,2	3,6	0,2	3,8	0,2	7,6	0,3	5,0	0,2	-1,0	0,0	3,3	0,1
Trgovina, poprav. mot. vozil in izd. široke porabe	160,7	14,9	188,5	13,7	250,2	15,5	342,6	17,1	373,4	15,8	399,6	14,9	471,7	15,2	536,5	18,2	568,8	14,5
Gostinstvo	7,0	0,7	10,5	0,8	3,9	0,2	13,9	0,7	16,5	0,7	17,5	0,7	18,8	0,6	21,8	0,7	16,8	0,4
Promet, skladiščenje in zveze	15,0	1,4	16,2	1,2	14,5	0,9	41,7	2,1	43,2	1,8	42,8	1,6	53,6	1,7	122,4	4,1	171,0	4,4
Finančno posredništvo	80,0	7,4	194,6	14,1	272,7	16,9	286,8	14,3	384,1	16,2	531,6	19,9	750,4	24,1	381,5	12,9	737,9	18,8
Poslov. z nepremič., najem in posl. storitve	81,4	7,5	129,7	9,4	158,4	9,8	230,9	11,5	252,0	10,6	326,8	12,2	418,0	13,4	425,3	14,4	594,7	15,2
Dej. javne uprave in obrambe, obvez. soc. zavarov.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Izobraževanje	0,2	0,0	0,3	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0	0,4	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,2	0,0	0,3	0,0
Zdravstvo in socialno varstvo	0,1	0,0	0,1	0,0	1,9	0,1	1,1	0,1	1,0	0,0	0,7	0,0	1,4	0,0	2,2	0,1	2,2	0,1
Dr. javne, skup. in oseb. storit. dejavnosti	3,0	0,3	16,7	1,2	23,4	1,4	26,9	1,3	25,4	1,1	25,6	1,0	24,2	0,8	16,4	0,6	19,0	0,5
Skupaj	**1.080,8**	100,0	**1.376,0**	100,0	**1.611,6**	100,0	**1.999,8**	100,0	**2.369,5**	100,0	**2.675,0**	100,0	**3.109,8**	100,0	**2.952,4**	100,0	**3.918,1**	100,0

Največ tujih naložb beleži **sektor** nefinančnih družb (81%), sledi sektor bank z 16% vrednosti vseh tujih neposrednih naložb (velik porast prav v letu 2002).

Neposredne naložbe tujcev v Sloveniji po **panogah** so imele v letu 2002 podobno strukturo kot v prejšnjih letih. Tujci največ vlagajo v

- **predelovalno** dejavnost (kar 45 % vseh naložb v Slovenijo, v letu 2002 352,7 mio EUR povečanja)

in

- **finančno posredništvo** z 19% (v letu 2002 356,3 mio EUR povečanja) vrednosti vseh tujih neposrednih naložb.

Struktura neposrednih naložb

Konec leta 2002 je bila vrednost neposrednih naložb Slovenije v tujini sestavljena iz 63% lastniškega kapitala, preostalih 37% pa pomeni neto terjatev do tujih kapitalsko povezanih družb.

Struktura vrednosti tujih neposrednih naložb v Sloveniji kaže, da je 87% vrednosti naložb v obliki lastniškega kapitala, ostali kapital pa prispeva 13% vrednosti in pomeni neto zadolženost do tujih vlagateljev.

Na strani imetij in obveznosti se na postavki neposredne naložbe lepo odraža značilnost dolgoročnega interesa neposrednih investitorjev tudi preko dolžniškega financiranja, ki poteka večinoma v smeri investitor – neposredna naložba. Tako financiranje je relativno večje pri naložbah Slovenije v tujino kot pri naložbah tujcev v Sloveniji – neposredni investitorji nastopajo tudi kot vir dolžniškega financiranja poslovanja svojih kapitalsko povezanih podjetij.

Razmerje med lastniškim in ostalim kapitalom je v letih 2001 in 2002 podobno, pred tem pa je ta postavka vključevala pri povezanih bankah in finančnih posrednikih vse dolgoročno financiranje (ne le podrejenih terjatev – metodološka prilagoditev).

Portfolio naložbe v lastniške vrednostne papirje

						stanja konec leta v milijonih EUR			
Lastniški vrednostni papirji	**1994**	**1995**	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**
Imetja	12,2	13,4	12,7	14,0	14,3	32,3	39,5	24,7	34,4
Obveznosti	37,4	49,0	107,9	142,0	119,0	162,6	180,4	193,3	104,2

Lastniški vrednostni papirji - naložbe pod 10% v kapitalu

Stanje **imetij iz naslova lastniških vrednostnih papirjev** je konec leta 2002 doseglo 34,4 mio EUR. Na tej postavki ni opaziti večjih sprememb.

Na strani **obveznosti** do tujine se je stanje naložb **v lastniške vrednostne papirje** povečevalo vse do leta 2001, ko je doseglo 193,3 mio EUR, v letu 2002 pa beležimo le 104,2 mio EUR. Vzrok tega zmanjšanja stanja v letu 2002 je večinoma odkup portfolio lastniških deležev tujcev pri večjih prevzemih na področju predelovalne dejavnosti in finančnega posredništva.

Dolžniški vrednostni papirji

Najpomembnejši delež v **dolžniških vrednostnih papirjih** oziroma v vrednostnih papirjih nasploh ima od leta 1996 državni sektor iz naslova izdajanja evroobveznic.

V obdobju 1996-2001 se je stanje izdanih evroobveznic povečevalo, konec leta 2002 pa se je v primerjavi z letom 2001 zmanjšalo za 1% in je znašalo 1.894,0 mio EUR.

BANKA
SLOVENIJE

Zunanji dolg
BRUTO ZUNANJI DOLG SLOVENIJE

Novi statistični standard (SDDS)

Mednarodnega denarnega sklada (IMF)

September 2003

Mednarodni denarni sklad je konec leta 2001 pripravil osnutek "Final Draft" posebnega statističnega standarda objavljanja podatkov (SDDS) imenovanega "**External Debt Statistics, Guide for Compilers and Users**". Junija 2003 je standard v celoti tudi objavil na spletni strani: http://www.imf.org/external/pubs/ft/eds/Eng/Guide/index.htm. Poleg standarda "International Reserves and Foreign Currency Liquidity" - o Mednarodni likvidnosti je to drugi po vrsti poseben statistični standard usmerjen v pridobivanje preventivnih informacij za ustrezno ukrepanje in ohranjanje dolgoročne finančne stabilnosti v posameznih državah. V razvoju oziroma pripravi je še standard o makro-indikatorjih nadzora; "Macroprudential Indicators".

Slovenija je že 2. avgusta 1996 prostovoljno pristopila k posebnim statističnim standardom IMF. Od 7. julija 2000 pa Slovenija na tem področju izpolnjuje vse kriterije in dosega t.i. status "full subscriber", ki odraža transparentnost makroekonomske statistike.

Dosedanja metodologija

• "External Debt: Definition, Statistical Coverage and Methodology", 1988 - "Grey Book"; Svetovna banka, Banka za mednarodne poravnave, Mednarodni denarni sklad, OECD.
• Definicija dolga:
• pogodbeno razmerje,
• koncept DOD - "Disbursed and Outstanding Debt" - odobren in črpan dolg.
• Sistem poročanja zasnovan na možnosti upravljanja z dolgom (plani odplačil).

Dosedanja statistika zunanjega dolga Slovenije je temeljila na priročniku izdanem s strani Svetovne banke, Banke za mednarodne poravnave, Mednarodnega denarnega sklada in Organizacije za ekonomsko sodelovanje in razvoj iz leta 1988 "External Debt: Definition, Statistical Coverage and Methodology" poznanim tudi kot "Grey Book". Siva knjiga je odražala tradicionalni pogled na statistiko zunanjega dolga in je v ospredje postavljala zadolževanje pri bankah in vladah običajno s strani javnega sektorja. Pri tem je izhajala iz pogodbeno dogovorjenih obveznosti med rezidenti in nerezidenti, niso pa bili vključeni vsi dolžniški instrumenti, kar je osnovna značilnost novega standarda. "*But the new framework also discusses and clarifies many items not discussed or decided in the Grey Book, particularly in respect to the range of instruments that are classified as external debt..*"[1]
Definicija zunanjega dolga po "Sivi knjigi se glasi:
"Gross external debt is the amount, at any given time, of disbursed and outstanding contractual liabilities of residents of a country to nonresidents to repay principal,with or without interest, or to pay interest, with or with-out principal."
"The measure of external debt using this definition commonly known as disbursed and outstanding debt (DOD) and is valued on a nominal-value basis. Under this definition, there must be a contractual liability to make principal or interest payments, or both. The contractual liability—used in the wide sense of entailing a legal obligation—must be a
claim of a non-resident on a resident to qualify as external debt, and only that part of the liability that is outstanding and disbursed qualifies as debt."
Siva knjiga je odražala tradicionalni pogled na definicijo (Disbursed and Outstanding Debt - odobren in črpan dolg kot definicija dolžniške obveznosti oz. dolga) in statistiko zunanjega dolga. Tipično se je pri tem v številnih državah izhajalo iz podatkov na osnovi pogodbeno določenih dolžniških razmerij med rezidenti in nerezidenti ter uporabljalo metodo merjenja na osnovi denarnih tokov (nominalna vrednost). Pozornost je bila usmerjena zlasti na pogodbeni -dolgoročni dolg, še zlasti javno in javno garantirani.
[1] Originalni teksti v nadaljevanju so povzeti iz uvodnega poglavja v standardu, External Debt Statistics:Guide for Compilers and Users, Final Draft, Nov, 2001, in samega standarda, Junij 2003, International Monetary Fund. (http://www.imf.org/external/pubs/ft/eds/Eng/Guide/index.htm)

Razlogi za novo metodologijo v Sloveniji

Stopnja gospodarske razvitosti: 10.000 USD / prebivalca
Liberalizacija kapitalskega računa koncu 90-ih let
Izdaja Sistema nacionalnih računov (SNA) in peta izdaja Priročnika za plačilno bilanco v letu 1993
Navodila Mednarodnega denarnega sklada za sestavljavce in uporabnike podatkov zunanjega dolga: "External debt Statistics: Guide for Compilers and Users" nadomeščajo predhodna navodila Svetovne banke iz leta 1988: "External Debt: Definition, Statistical Coverage and Methodology"

Zgoraj opisani sistem zajema podatkov na osnovi metodologije "Sive knjige" je bil značilen tudi za Slovenijo in je temeljil na pogodbenem odnosu ter tako zbrani zunanji dolg delil na javni, javno garantirani in zasebni ne-garantirani dolg. Omenjena "Siva knjiga" je dajala tovrstne napotke zlasti razvijajočim se državam. Vsekakor glede na stopnjo gospodarske razvitosti je pozorno spremljanje zlasti javnega in javno garantiranega dolga lahko še vedno v ospredju pri posameznih državah. Slovenija pa koncu devetdesetih let presega mejo 10.000 USD na prebivalca, ki jo formalno izloča iz kroga razvijajočih se držav. Prav tako Slovenija, sicer za razliko od nekaterih primerljivih pridruženih članic EU, šele koncu devetdesetih let oziroma v začetku 21. stoletja dejansko liberalizira kapitalske tokove s tujino. Tudi preko samo pogodbenih razmerij (npr. instrument posojil) je npr. v obdobju 1998 – 2003 zaznati bistven porast v privatnem ne-garantiranem dolgu in postopno stagnacijo javnega in javno garantiranega dolga v Sloveniji.
Pomemben statističen mejnik v 90-ih letih v svetu predstavlja izdaja Sistema nacionalnih računov (SNA) in pete izdaje Priročnika za plačilno bilanco v letu 1993, ki odražata potrebo po merjenju izjemnega porasta mednarodnih finančnih tokov s strani privatnega sektorja in pojave novih finančnih instrumentov v globalizaciji, deregulaciji in finančnih inovacijah 90-ih let.

Koncept statistike o Bruto zunanjem dolgu

Koncept statistike o Bruto zunanjem dolgu
Opredelitev bruto zunanjega dolga
Dolžniški del obveznosti iz stanja mednarodnih naložb (IIP)

Novi priročnik IMF za statistiko zunanjega dolga tako v primerjavi s starim uvaja širšo kategorijo "Gross External Debt". Definicija Bruto zunanjega dolga temelji na splošnem obligacijskem oziroma dolžniško – upniškem razmerju med rezidentom in nerezidentom in zahteva, glede na predhodno definicijo, bolj rigorozno spremljanje privatnega sektorja. Dejansko standard predstavlja sektorsko-instrumentalno širitev zajema podatkov v okviru zunanjega dolga, zlasti pri privatnem sektorju ter pri instrumentih na sploh. "The important need for data on debt maturity profiles and currency breakdowns has been highlighted in international fora and, together with improving coverage of private sector debt liabilities.", ..."But the new framework also discuss and clarifies many items not discussed in the Grey Book, particularly in respect to the range of instruments that are classified as external debt."
V Banki Slovenije smo obstoječo statistiko spremljanja zunanjega dolga dogradili za potrebe merjenja kategorije bruto zunanjega dolga po novem standardu, tako kot priporoča tudi sam priročnik. Bistvena je popolna konsistentnost s statistiko Stanja mednarodnih naložb.
Dejansko pa gre za izkazovanje vseh dolžniških obveznosti rezidentov do nerezidentov razvrščene po sektorjih in finančnih instrumentih v ekonomiji, standardiziranih z NSA 93 in BOP Manual 5th Edition, ki se je že do sedaj prikazovala v stanju mednarodnih naložb, ki vključuje tudi lastniške terjatve in obveznosti.
Bruto zunanji dolg, glede na obveznosti prikazane v Stanju mednarodnih naložb ne vključuje lastniškega kapitala in potencialnih obveznosti (na primer iz izvedenih finančnih instrumentov). Vključene pa so vse zapadle neplačane obveznosti (glavnica in obresti).

· Koncept statistike o Bruto zunanjem dolgu
· Instrumenti bruto zunanjega dolga
· Vrednotenje zunanjega dolga

Dolžniški instrumenti:
1. dolžniški vrednostni papirji
   instrumenti denarnega trga
   obveznice in zadolžnice
2. komercialni (trgovinski) krediti
   kratkoročni
   dolgoročni
3. posojila
   kratkoročna
   dolgoročna
4. gotovina in vloge
5. ostale obveznosti

Nov standard omogoča tri načine vrednotenja zunanjega dolga:
- na nominalni osnovi vključno z natečenenimi (obračunanimi) stroški obresti
- na nominalni osnovi brez natečenih stroškov obresti
- na tržni osnovi.

Zaradi konsistentnosti oziroma usklajenosti z drugimi makroekonomskimi statistikami je za Slovenijo izbrana metoda izkazovanja obveznosti v nominalni vrednosti brez natečenih obresti.

Bruto zunanji dolg Slovenije

Stanje 31.12.2002			OSTALI SEKTORJI					
BRUTO ZUNANJI DOLG v mio EUR	**DRŽAVNI SEKTOR**	**BANČNI SEKTOR**	**Nebančne finančne družbe**	**Nefinančne družbe**	**Gospodinjstva in neprofitni izvajalci storitev**	**Skupaj**	**SKUPAJ**	**OD TEGA POVEZANE OSEBE**
Skupaj	**2.424,2**	**2.467,2**	1.219,5	4.255,3	93,1	**5.567,9**	**11.483,0**	**1.023,7**
Kratkoročni	**66,0**	**441,5**	6,6	1.792,0	13,1	**1.811,7**	**2.319,2**	
Instrumenti denarnega trga	56,2			0,0		0,0	**56,2**	
Posojila		11,0	3,8	12,3	0,3	16,4	**27,4**	
Gotovina in vloge		382,9					**382,9**	
Komercialni krediti				1.695,9		1.695,9	**1.695,9**	
Ostale dolžniške obveznosti	9,8	47,6	2,8	83,8	12,8	99,4	**156,8**	
Dolgoročni	**2.358,2**	**2.025,7**	1.212,9	2.463,3	80,0	**3.756,2**	**8.140,1**	
Obveznice in zadolžnice	1.894,0	19,6		21,6		21,6	**1.935,2**	
Posojila	464,2	1.662,9	1.212,9	2.403,6	79,9	3.696,4	**5.823,5**	
Gotovina in vloge		279,3					**279,3**	
Komercialni krediti				34,7	0,1	34,8	**34,8**	
Ostale dolžniške obveznosti		63,9		3,4		3,4	**67,3**	

Zadolženost Slovenije po novem standardu konec leta 2002 je znašala 11.483 milijonov evrov. Dolg državnega sektorja predstavlja 21,1%, dolg bančnega sektorja 21,5%, dolg ostalih sektorjev 48,5% in dolg do povezanih oseb 8,9%. Obveznosti do povezanih oseb se ne spremljajo po ročnosti in instrumentih. **Ob neupoštevanju obveznosti do povezanih oseb, znaša kratkoročni dolg (zapadlost do enega leta) 2.319 milijonov evrov oz. 22,2% in dolgoročni dolg 8.140 milijonov evrov oz. 77,8%.**

V ostalih sektorjih med nebančnimi finančnimi družbami prevladujejo družbe, ki se ukvarjajo z dejavnostjo finančnega zakupa. Nefinančne družbe najemajo predvsem dolgoročna finančna posojila, plačila blaga in storitev pa se izvajajo z odloženim plačilom (kratkoročni komercialni krediti). Delež gospodinjstev in neprofitnih izvajalcev storitev v celotnem bruto zunanjem dolgu je s 93mio Eur le 0,8%.

Konsistentnost z Stanjem mednarodnih naložb (31.12.2002)

v mrd EUR

NETO POZICIJA	**1,4**	**=**	**NETO POZICIJA**	**1,4**
IMETJA-skupaj	**13,6**	**=**	**IMETJA-skupaj**	**13,6**
OBVEZNOSTI-skupaj	**15,0**	**=**	**OBVEZNOSTI-skupaj**	**15,0**
LASTNIŠKI KAPITAL IN LAST. VRED.PAPIRJI	3,5	=	LASTNIŠKI KAPITAL IN LAST. VRED.PAPIRJI	3,5
DOLŽNIŠKE OBVEZNOSTI	11,5	=	BRUTO ZUNANJI DOLG	11,5
ZUNANJI DOLG (metodologija Svetovne banke-Grey Book)	8,4			
Dolgoročni dolg	8,3			
Javni in javnogarantirani dolg	3,1		Javni in javnogarantirani dolg **	3,2
Zasebni negarantirani dolg *	5,2	4,7 →	Zasebni negarantirani dolg	8,3
Kratkoročni dolg *	0,1	0,6		
DOLŽNIŠKI INSTRUMENTI, KI SO BILI PRIKAZANI SAMO V TABELI STANJE MEDNARODNIH NALOŽB	3,1		Del dolžniških instrumentov zasebnega negarantiranega bruto zunanjega dolga-skupaj	3,6
Instrumenti denarnega trga - državni sektor **	0,1			
Kratkoročni komercialni krediti-ostali sektorji	1,7	=	Kratkoročni komercialni krediti	1,7
Gotovina in vloge-banke	0,7	=	Gotovina in vloge	0,7
Ostale dolžniške obveznosti-banke in ostali sektorji	0,2	=	Ostale dolžniške obveznosti	0,2
Obveznosti do povezanih podjetij-kratkoročni komerc.krediti *	0,4	→	* Neposredne naložbe-medpodjetniška posojila	1,0

* Novi standard pri obveznostih med povezanimi osebami ne predpisuje členitve po instrumentih; v znesku 1,0 mrd EUR so tako vključeni: kratkoročni komercialni krediti v višini 0,4 mrd EUR, ter posojila (kratkoročna in dolgoročna) v višini 0,6 mrd EUR.

** Podatki KDD

Dolžniške obveznosti nerezidentov, ki se vključujejo v novo metodologijo zunanjega dolga, so bile in bodo sestavni del izkazanega stanja mednarodnih naložb. Gornja tabela prikazuje posamezne dolžniške instrumente privatnega negarantiranega dolga kot sestavine definicije Bruto zunanjega dolga (levo) znotraj celotnega objavljenega stanja mednarodnih naložb.

Edino razliko med konceptom Bruto zunanjega dolga in obveznostim izkazanim v Stanju mednarodnih naložb predstavljajo lastniške obveznosti, ki že po svoji osnovni pravni in ekonomski naravi ne sodijo v dolg.

Bruto zunanji dolg poleg zunanjega dolga vključuje še vse ostale dolžniške finančne instrumente privatnega negarantiranega dolga ter instrumente, ki se pojavljajo z popolno liberalizacijo finančnega in kapitalskega računa plačilne bilance (npr. nakupi državnih obveznic s strani nerezidentov na sekundarnem trgu kapitala).

Iz gornje tabele je razvidno, da so obveznosti iz dolžniških instrumentov in njihovo stanje koncu leta 2003, ki se poleg "tradicionalnih" vključujejo v Bruto zunanji dolg, sledeče:

-Obveznosti iz naslova kratkoročnih komercialnih kreditov predvsem sektorja nefinačnih družb; 1,7 mrd Eur, poleg tega še do povezanih oseb v višini 0,4 mrd Eur, - Obveznosti iz naslova gotovine in vlog nerezidentov pri bankah; 0,7 mrd Eur, - Instrumenti denarnega trga izdani s strani državnega sektorja 0,1 mrd Eur, -Druge dolžniške obveznosti bank in ostalih sektorjev (predvsem nefinačnih družb) 0,2 mrd Eur.

Tabela nazorno kaže dosedanje objavljanje vseh dolžniških obveznosti rezidentov v okviru "International Investment Position" oziroma Stanja mednarodnih naložb Slovenije, kot jih sedaj definira metodologija Bruto zunanjega dolga. Že dosedanja definicija zunanjega dolga pa je vključevala tudi 5,3 mrd Eur privatnega (pretežno dolgoročnega) negarantiranega dolga, ki je temeljil na pogodbenih odnosih rezidentov z nerezidenti. Del tega dolga je sedaj še dodatno identificiran (analitično opredeljen) kot dolg med lastniško povezanimi osebami (rezidenti – nerezidenti) – 0,6 mrd Eur (skupaj koncu leta 2002 v višini 1 mrd Eur).

V zgornji tabeli so upoštevane terjatve in obveznosti do povezanih oseb po bruto principu, medtem ko so v tabelah Stanja mednarodni naložb Slovenije le-te prikazane po neto principu: na strani imetij so prikazane terjatve in obveznosti do povezanih podjetij v postavki neposredne naložbe v tujini – ostali kapital; na strani obveznosti so prikazane terjatve in obveznosti do povezanih podjetij v postavki neposredne naložbe tujcev v Sloveniji – ostali kapital.

Zadnji podatki - 30. junij 2003 - bruto zunanji dolg

Stanje 30.06.2003 BRUTO ZUNANJI DOLG v mio EUR	DRŽAVNI SEKTOR	BANČNI SEKTOR	OSTALI SEKTORJI Nebančne finančne družbe	Nefinančne družbe	Gospodinjstva in neprofitni izvajalci storitev	Skupaj	SKUPAJ	OD TEGA POVEZANE OSEBE
Skupaj	**2.438,7**	**2.991,6**	1.341,1	4.324,0	91,2	**5.756,3**	**12.563,9**	**1.377,3**
Kratkoročni	**104,5**	**592,0**	12,2	1.824,0	14,6	**1.850,8**	**2.547,3**	
Instrumenti denarnega trga	95,4			1,9		1,9	**97,3**	
Posojila		15,7	5,1	14,8	0,4	20,3	**36,0**	
Gotovina in vloge		565,9					**565,9**	
Komercialni krediti				1.700,2		1.700,2	**1.700,2**	
Ostale dolžniške obveznosti	9,1	10,4	7,1	107,1	14,2	128,4	**147,9**	
Dolgoročni	**2.334,2**	**2.399,6**	1.328,9	2.500,0	76,6	**3.905,5**	**8.639,3**	
Obveznice in zadolžnice	1.900,4	26,4		28,0		28,0	**1.954,8**	
Posojila	433,8	1.970,7	1.328,9	2.440,3	76,5	3.845,7	**6.250,2**	
Gotovina in vloge		343,2					**343,2**	
Komercialni krediti				31,7	0,1	31,8	**31,8**	
Ostale dolžniške obveznosti		59,3					**59,3**	

Bruto zunanji dolg Slovenije je od konca leta 2002 do 30.6.2003 porasel za 1.080 mio Eur, in sicer na 12.563 mio Eur. 9,4% rast je posledica velikih finančnih pritokov v obliki posojil bančnemu sektorju (neto porast obveznosti za 525 mio Eur) in ostalim sektorjem (za 188 mio Eur). Preko lastniško povezanih oseb, ki sektorsko in instrumentalno zgoraj niso prikazane razčlenjeno pa so se finančne obveznosti povečale za 353 mio Eur v prvi polovici letošnjega leta.

Zadnji podatki - 30. junij 2003- Neto zunanji dolg

Stanje 30.06.2003 NETO ZUNANJI DOLG v mio EUR	DRŽAVNI SEKTOR	BANKA SLOVENIJE	BANČNI SEKTOR	OSTALI SEKTORJI Nebančne finančne družbe	Nefinančne družbe	Gospodinjstva in neprofitni izvajalci storitev	Skupaj	SKUPAJ	OD TEGA POVEZANE OSEBE
Skupaj	**2.438,7**	**-6.958,2**	**1.073,6**	1.167,3	1.952,8	-431,0	**2.689,1**	**-537,2**	**219,6**
Kratkoročni	**104,5**	**-1.754,9**	**-924,8**	3,2	-468,0	-503,8	**-968,6**	**-3.543,8**	
Instrumenti denarnega trga	95,4				1,9		1,9	**97,3**	
Posojil			-27,3	1,9	-62,6	-1,1	-61,8	**-89,1**	
Gotovina in vloge		-1.693,5	-568,3	-3,3	-41	-476,8		**-2.261,8**	
Komercialni krediti					-374,1		-374,1	**-374,1**	
Ostale dolžniške obveznosti	9,1	-61,4	-329,2	4,6	7,8	-25,9	-13,5	**-395,0**	
Dolgoročni	**2.334,2**	**-5.203,3**	**1.998,4**	1.164,1	2.420,8	72,8	**3.657,7**	**2.787,0**	
Obveznice in zadolžnice	1.900,4	-5.078,7	-152,9	-129,4	27,0	-1,9	-104,3	**-3.435,5**	
Posojil	433,8		1.768,0	1.293,5	2.379,4	74,7	3.747,6	**5.949,4**	
Gotovina in vloge			343,2					**343,2**	
Komercialni krediti					14,4	0,0	14,4	**14,4**	
Ostale dolžniške obveznosti		-124,6	40,1					**-84,5**	

Slovenija konec junija 2003 izkazuje neto terjatve do nerezidentov (tujine) v višini 537 mio Eur.
Sektor države ima zgolj obveznosti do nerezidentov v višini 2,44 mrd Eur, pretežno iz naslova izdanih obveznic in zadolžnic (1,9 mrd Eur) in prejetih posojil (433 mio Eur).
Banka Slovenije, ki v imenu in za račun države vodi in upravlja z mednarodnimi denarnimi rezervami, izkazuje, konec junija 2003, le terjatve iz naslova dolžniških instrumentov do nerezidentov v višini 6.958 mio Eur.
Ostali sektorji izkazujejo neto obveznosti v višini 2.689 mio Eur, med njimi gospodinjstva in neprofitnih izvajalci storitev izkazujejo neto terjatve konec junija 2003 v višini 431 mio Eur.
Lastniško povezane osebe imajo konec junija 2003 za ca. 220 mio Eur neto obveznosti iz naslova dolžniških instrumentov.

Neto zunanji dolg Slovenije od leta 1995 do 30. 6. 2003

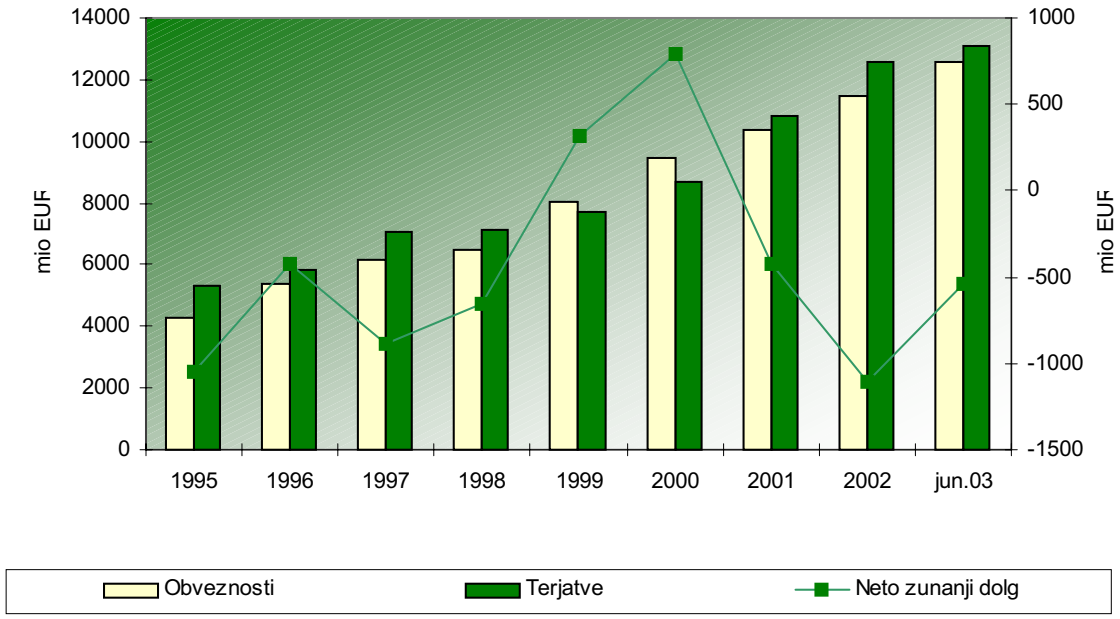

Neto zunanji dolg je po novem standardu Mednarodnega denarnega sklada definiran kot razlika med obveznostmi in terjatvami iz naslova dolžniških instrumentov. Od konca leta 1995 do sredine leta 2003, z izjemo leta 1999 in 2000, je imela Slovenija negativen neto zunanji dolg, kar pomeni da je nastopala kot neto posojilodajalka do nerezidentov (pretežne tujine). Terjatve rezidentov do nerezidentov iz naslova dolžniških instrumentov so bile večje kot obveznosti.

V letih 1999-2000 so bile obveznosti večje od terjatev.

Neto pozicija Slovenije se v proučevanem obdobju giblje v stabilnih okvir +/- 1 mrd Eur, pri čemer prevladuje poprečna neto negativna pozicija, ki predstavlja neto upniško pozicijo Slovenije do tujin (nerezidentov).

Po zadnjih podatkih je 30. julija 2003 neto zunanji dolg dosegel vrednost -537,2 mio Eur, kar pomeni, da so bile terjatve višje od obveznosti.

Javno in javno garantirani ter zasebni negarantirani dolg (1995-2003)

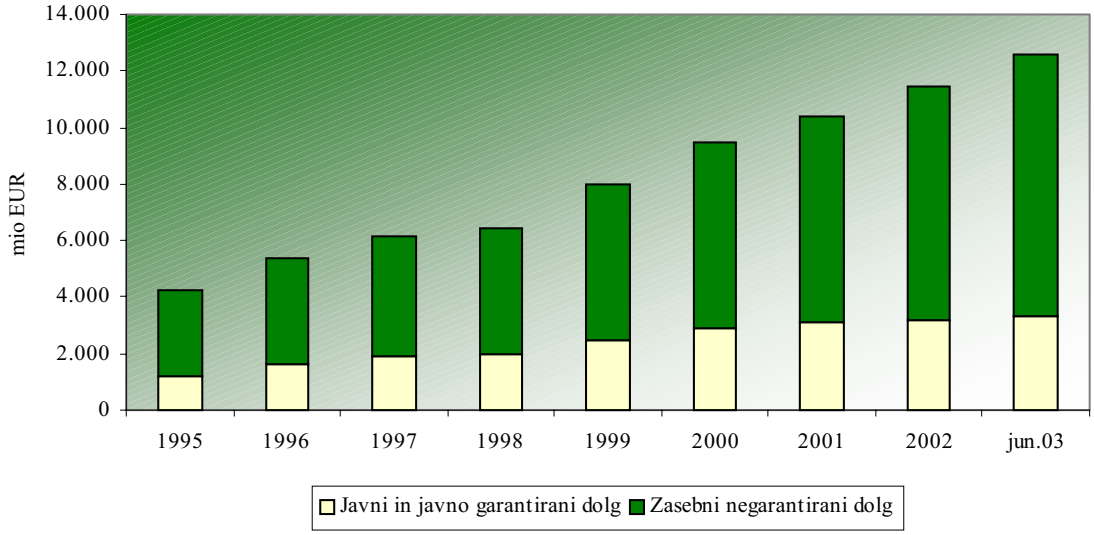

Tudi novi standard priporoča nadaljevanje spremljanja javno-garantiranega dolga, tistega dela zunanjega dolga, ki ga najemajo sektorji rezidentov oziroma ekonomski subjekti izven sektorja države in za katerih zunanje obveznosti jamči država.

Tako je narasel skupni zunanji javni in javno-garantirani dolg iz 1.178 mio Eur koncu v letu 1995 na 3.289 mio Eur konec junija 2003, zasebni negarantirani dolg pa od 3.097 mio Eur v letu 1995 na 9.275 mio Eur konec junija 2003.

Po letu 2001 je opazna stagnacija javno in javno-garantiranega dolga na ravni 3,3 mrd ERU medtem ko zasledimo močno dinamiko rasti zasebnega negarantiranega zunanjega dolga, kjer se je bruto zunanji dolg od konca leta 1998 do konca leta 2002 skoraj podvojil (iz 4.452 mio Eur na 8.277 mio Eur) in še naprej hitro raste v prvi polovici leta 2003.

mio EUR	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	jun.03
Javni in javno garantirani dolg	1.178	1.657	1.875	2.007	2.462	2.883	3.122	3.204	3.290
Zasebni negarantirani dolg	3.097	3.724	4.290	4.452	5.550	6.607	7.280	8.277	9.273
Skupaj	4.275	5.381	6.165	6.459	8.012	9.490	10.402	11.481	12.563

Glede zunanjega javnega in javno-garantiranega dolga je potrebno omeniti prevzem nealociranega zunanjega dolga po sporazumu NFA iz leta 1996 v višini 18 % celotnega nealociranega zunanjega dolga bivše SFRJ. Poleg tega je RS prevzemala v različnih obdobjih v skladu s sklenjenimi dogovori v okviru bilateralnih pogajanj s posameznimi državami Pariškega kluba 16.39% nealociranega celotnega zunanjega dolga bivše SFRJ.
Skupni prevzeti zunanji dolg bivše SFRJ po tekočem tečaju Eur znaša 523 mio Eur oziroma skoraj 16 % javnega in javno garantiranega zunanjega dolga.

Dinamika zunanjega zadolževanja po sektorjih

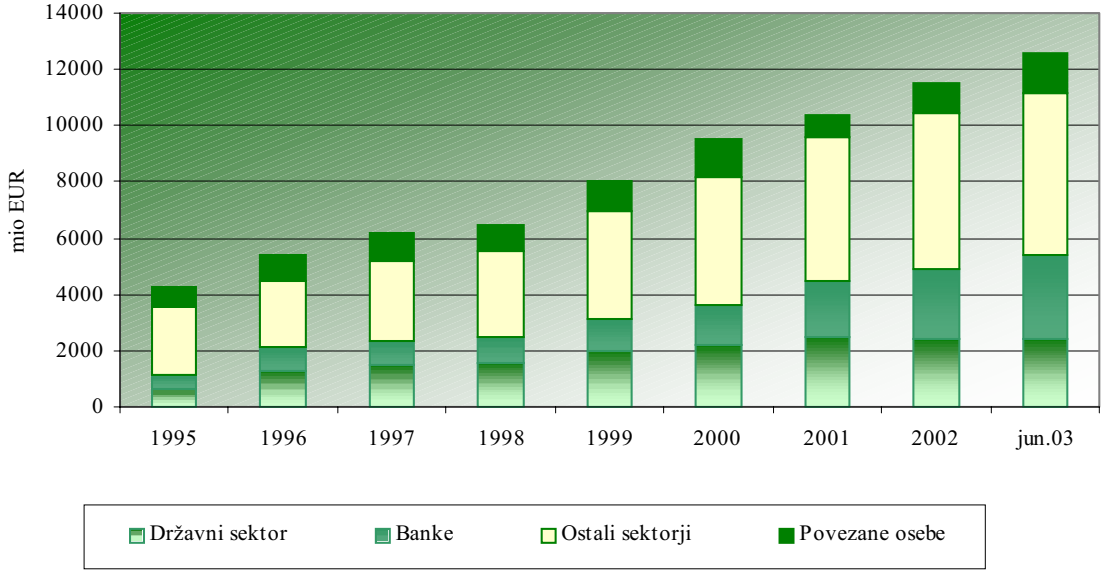

Iz slike je razvidno, da se je bruto zunanji dolg posameznih sektorjev ekonomije v proučevanem obdobju povečeval.

Državni sektor je imel v letu 1995 dolga v višini 606 mio Eur oziroma 14,2% v celotnem bruto zunanjem dolgu leta 1995. Junija 2003 predstavlja dolg države 19,4% celotnega dolga oziroma 2.439 mio Eur.

Banke so leta 1995 imele bruto zunanjega dolga v višini 549 mio Eur oz. njihov dolg je predstavljal 12,8% celotnega bruto zunanjega dolga. V juniju 2003 pa bančni dolg predstavlja že 23,8% celotnega bruto zunanjega dolga (2.991,6 mio Eur) Slovenije.

Dolg **ostalih sektorjev** v letu 1995 predstavlja 56,1% bruto zunanjega dolga. Konec junija 2003 znaša bruto zunanji dolg ostalih sektorjev 5.756,4 mio Eur (45,8%).

Povezane osebe - pravne osebe, ki so lastniško oziroma kapitalsko povezane z nerezidenti (nerezidenti so lastniki 10% ali več kapitala) so izkazovale konec leta 1995 bruto zunanjega dolga v višini 722 mio Eur, kar je pomenilo 16,9% celotnega bruto zunanjega dolga. V sedmih letih in pol se je njihov dolg podvojil na 1.377,3 mio Eur konec junija 2003 in danes predstavlja 11,0% celotnega bruto zunanjega dolga. Slednje kaže na rahlo hitrejše zadolževanje pri rezidentih, ki so lastniško oziroma kapitalsko povezani z nerezidenti kot pri tistih rezidentih, kjer takšno lastniško upniško razmerje ne obstaja.

V pogledu bruto zadolževanja v proučevanem obdobju, zlasti pa v zadnjih treh letih, najbolj izstopata sektor bank in sektor nefinačnih družb (podjetij).

Dinamika zadolževanja - bančni sektor

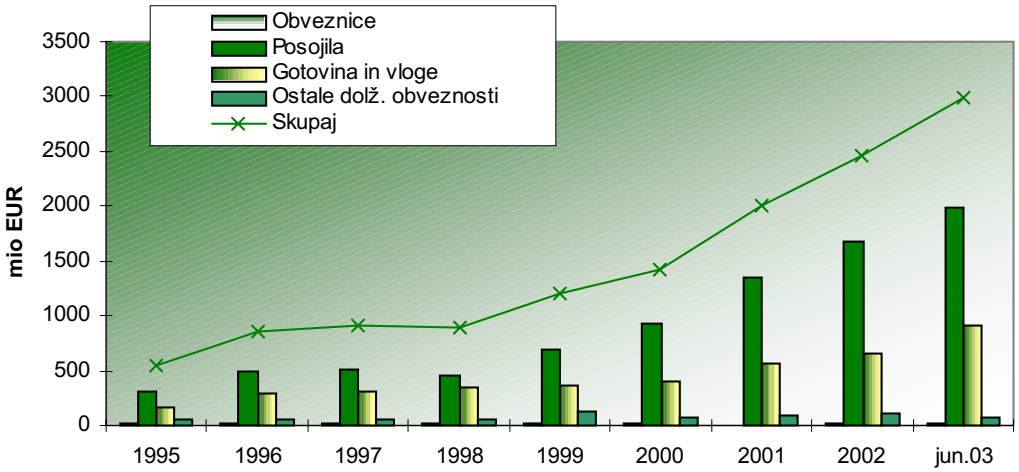

Bruto zunanji dolg bančnega sektorja znaša junija 2003 2.992 mio Eur in predstavlja 23,8% celotnega bruto zunanjega dolga Slovenije.

Z vidika uporabljenih dolžniških instrumentov pri zunanjem zadolževanju bančnega sektorja so v ospredju:

1. *Posojila,* ki so se v osmih letih povečala za za 6,5 krat, iz začetnih 303 mio Eur v letu 1995, na 1.986,3 mio Eur konec junija 2003. V celotnem bančnem bruto zunanjem dolgu pa junija 2003 posojila predstavljajo 66,4%.

2. *gotovina in vloge*, ki so v osmih letih ostale na ravni 30% bančnega bruto zunanjega dolga. V absolutnem merilu pa so se obveznosti iz naslova prejete gotovine in vlog s strani bank povečale iz 170 mio Eur konec leta 1995 na 909 mio Eur konec junija 2003.

Dinamika zadolževanja - ostali sektorji

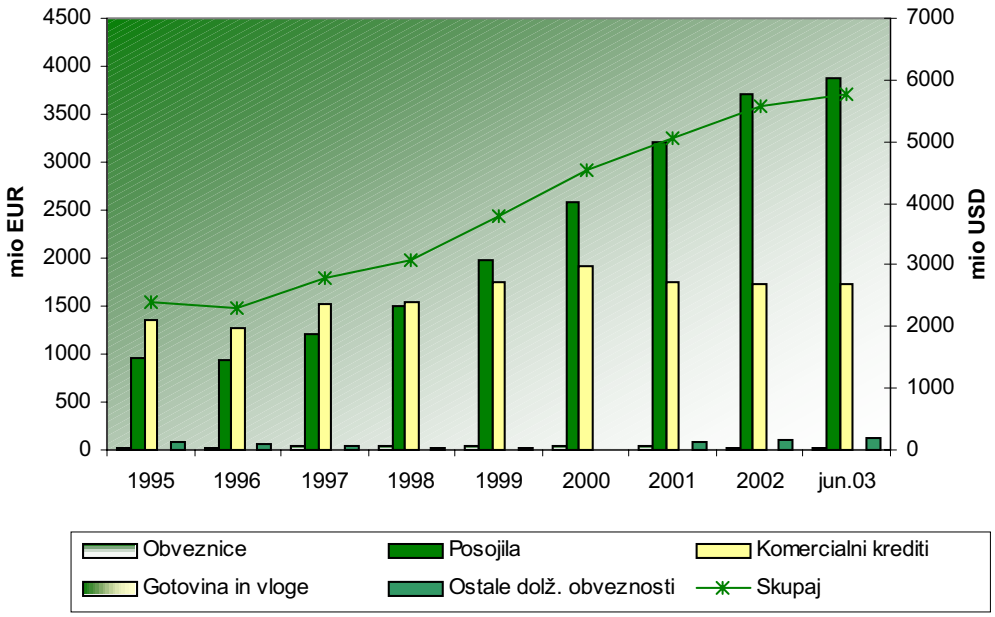

V ostalih sektorjih so vključene nebančne finančne družbe, nefinančne družbe ter gospodinjstva in neprofitni izvajalci storitev. Bruto zunanji dolg navedenih sektorjev je narasel iz 2.395 mio Eur koncu let 1995 na 5.756 mio Eur zadnjega dne junija 2003. Pretežni del bruto zunanjega dolga odpade na nefinančne družbe (4,3 mrd Eur koncem junija 2003) in na nebančne finančne družbe (1,3 mrd Eur koncem junija 2003). Bruto zunanja zadolženost sektorja prebivalstva je zanemarljiva (91 mio Eur v sredini leta 2003).

Pregled bruto zunanjega dolga ostalih sektorjev po posameznih instrumentih pokaže, da konec leta 1995 največji delež predstavljale obveznosti iz naslova prejetih komercialnih kreditov v višini 1.351 mio Eur oz. 56,4%, sledijo posojila z 952 mio Eur oz. 39,7%, ostale dolžniške obveznosti z 73 mio EUZ oz. 3,0% in dolžniški vrednostni papirji s 19 mio Eur oz. 0,8%.

V obdobju od leta 1995 do 2003 pa je opazen izrazit porast zadolževanja z najemom posojil s strani ostalih sektorjev (zlasti nefinačnih družb), katerih obveznosti po tej osnovi koncem junija 2003 znašajo 3.866 mio Eur in predstavljajo prevladujoč - 67,1% delež celotnega bruto zunanjega dolga ostalih sektorjev. Sledijo obveznosti iz komercialnih kreditov, ki so v skladu z dinamiko gospodarske rasti oziroma zunanje menjave prešle na višjo raven - 1.732 mio Eur koncem junija 2003 (30,1% vseh zunanjih dolžniških obveznosti ostalih sektorjev). Druge bruto zunanje dolžniške obveznosti ostalih sektorjev konec junija 2003 znašajo 128 mio Eur (oz. 2,2%), izdani dolžniški vrednostni papirji pa 30 mio Eur (oz. 0,5%).

Dinamika zadolževanja - državni sektor

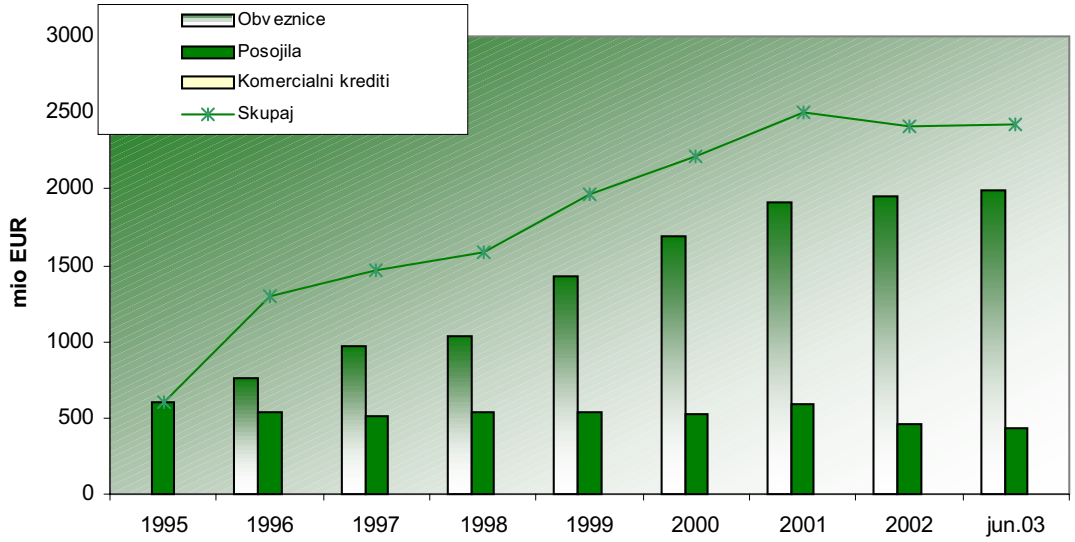

Državni sektor se je zadolževal v tujini v preteklosti pretežno z dvema instrumentoma:
• z najemanjem posojil, po katerih je bilo konec leta 1995 stanje dolga 601 mio Eur, konec junij 2003 pa 434 mio,
• z izdajanjem evroobveznic v letih 1996 – 2001. Stanje zunanjega dolga po tem instrumentu konec junija 2003 znaša 1.995 mio Eur.

• Bruto zunanji dolg sektorja države v zadnjih treh letih ostaja na ravni 2,1 – 2,4 mrd Eur.

Zapadlost zunanjega dolga

za stanje na dan 30.06.2003	Zapadlost v 1. letu						Zapadlost v 2. letu		**Skupaj**	Kasnejša zapadlost	**Skupaj**
v mio EUR	takoj	0-3 mes	4-6 mes	7-9 mes	10-12 mes	**Skupaj**	13-18 mes	19-24 mes	**v 2 letih**		
DRŽAVNI SEKTOR											
glavnica	0	22	42	16	216	**296**	27	524	**846**	1.592	**2.439**
obresti	0	5	4	55	71	**135**	8	113	**255**	415	**670**
											0
BANKE											**0**
glavnica	0	714	106	50	272	**1.142**	184	485	**1.811**	1.180	**2.991**
obresti	0	10	23	11	22	**66**	27	25	**118**	141	**259**
											0
OSTALI SEKTORJI											**0**
glavnica	99	1.876	180	182	156	**2.493**	320	247	**3.060**	2.697	**5.757**
obresti	29	34	47	39	42	**191**	73	66	**330**	486	**816**
											0
POVEZANE OSEBE											**0**
glavnica	12	615	20	5	8	**660**	62	7	**729**	649	**1.378**
obresti	9	7	10	7	6	**39**	22	10	**71**	117	**188**
											0
SKUPAJ											**0**
glavnica	111	3.227	348	253	652	**4.590**	593	1.263	**6.446**	6.118	**12.564**
obresti	38	56	84	112	141	**431**	130	214	**774**	1.159	**1.933**

Novi standard statistike Bruto zunanjega dolga priporoča spremljanje odplačil glavnice in obresti po preostali zapadlosti, to je v letu dni vnaprej po posameznih četrtletjih, v naslednjem letu po polletjih in v preostalem obdobju s skupnem znesku. Plan odplačil se prikazuje ločeno po sektorjih dolžnikov.

V postavki "takoj" so prikazane zapadle neplačane obveznosti. Iz preglednice je razvidno, da državni sektor in banke nimajo neporavnanih obveznosti do tujine. Le te se v normalnem obsegu pričakovano pojavljajo v okviru ostalih sektorjev.

V obdobju 0-3 mesecev so vključeni pri ostalih sektorjih vsi kratkoročni komercialni krediti, pri bankah pa vse kratkoročne vloge nerezidentov.

Indikatorji ustrezne ravni deviznih rezerv

DINAMIČNI KAZALNIKI DOLG	stanja konec obdobja, v mio EUR				
	1999	2000	2001	2002	jun.03
A. Kratkoročni dolg po zapadlost (*1)* :	3374	4382	4569	4445	5136
- servisiranje dolga (tok) (*2)*	904	1847	1818	1551	2002
- kratkoročni komercialni krediti	2033	2068	2126	2137	2184
- vloge nerezidentov	437	467	624	757	950
B. Mednarodne denarne rezerve BS	3159	3436	4984	6781	6964
C. Skupne devizne rezerve	4104	4705	6513	7826	7982
D. Nelastniške terjatve Slovenije do tujine *(3)*	7697	8700	10825	12584	13101
E. Nelastniške obveznosti Slovenije do tujine (4)	8012	9490	10403	11482	12564
Indikatorji zadostnosti deviznih rezerv:					
- z medn.denarnimi rezervami BS (B/A)	0,94	0,78	1,09	1,53	1,36
- s skupnimi deviznimi rezervami (C/A)	1,22	1,07	1,43	1,76	1,55
Nelastniške terjatve / nelastniške obveznosti (D/E)	0,96	0,92	1,04	1,10	1,04

1) Bruto kratkoročni dolg po zapadlosti zajema vse nelastniške obveznosti do tujine, ki (lahko) zapadejo v plačilo v naslednjih 12 mesecih: servisiranje zunanjega dolga (posojila, dolgoročni komercialni krediti), kratkoročni komercialni krediti, vloge ner
2) Zaradi narave indikatorja so podatki premaknjeni za 12 mesecev nazaj: tako je npr. servisiranje v letu 2000 prikazano v letu 1999
3) Zajeta celotna stran terjatev premoženjske bilance Slovenije do tujine, razen lastniških
4) Bruto zunanji dolg Slovenij

V obdobju 1999 – 2002 so se kazalniki likvidnosti in solventnosti merjeni z vidika pokrivanja zunanjih dolžniških obveznosti ekonomije, ki zapadejo v roku enega leta, z likvidnimi oblikami terjatev (mednarodne denarne rezerve, skupne devizne rezerve, vse – bruto zunanje dolžniške terjatve – ne lastniške terjatve Slovenije). V proučevanem obdobju do konca leta 2002 ugotavljamo konstantno izboljševanje indikatorjev zadostnosti deviznih rezerv, njihovo poslabšanje pa je zaznati v prvi polovici letošnjega leta.

Dinamični indikator zunanje zadolženosti, merjen z razmerjem med mednarodnimi denarnimi rezervami in kratkoročnim dolgom konec junija 2003 znaša 1,36. Dinamični indikator zadostnosti deviznih rezerv merjen z razmerjem med skupnimi deviznimi rezervami in kratkoročnim dolgom pa junija 2003 znaša 1,55.

Indikator nelastniških terjatve / nelastniške obveznosti izkazuje neto dolžniško pozicijo po definiciji Bruto zunanjega dolga. V primeru Slovenije je kazalnik večji od 1 kar izkazuje neto upniško pozicijo.
V skladu z navedenim zahtevajo statični kazalniki bruto zunanjega dolga previdno interpretacijo v okviru celotne ekonomske situacije posamezne države, zlasti z vidika višine obrestnih mer, gospodarske rasti in razvitosti trgov kapitala.

Pomen kazalnikov stanja (statični kazalniki) v primerjavi z dinamičnimi kazalniki pa zmanjšuje tudi dejstvo, da dolžniški instrumenti niso neposredno povezani ne z izvozom, ne z bruto družbenim proizvodom. Zaradi tega je bolj smiselna uporaba dinamičnih kazalnikov bruto zunanjega dolga, ki so osredotočeni na vidike likvidnosti in solventnosti, najprimerneje pa je podatke o dolgu obravnavati v širšem makroekonomskem kontekstu.